

ΜΑΚΙΣΤΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Έτος 18ο • Ιούνιος - Ιούλιος - Αύγουστος 2014 • Φύλλο 78 • Τιμή: 0,03 Ευρώ

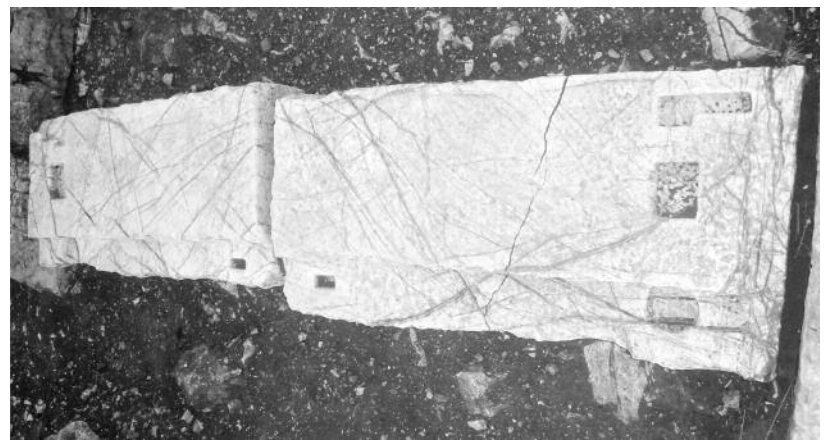
Διεύθυνση εφημερίδας: Ερυμάνθου 10 Ηλιούπολη Τ.Κ. 16344 • www.makistia.gr • e-mail: makistia@gmail.com

ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΙΠΙΟΥ (ΠΛΑΤΙΑΝΑΣ)

Εντατικότερα συνεχίζονται οι εργασίες της **ανασκαφικής μελέτης** στο Αρχαίο μας Θέατρο και έχουν έρθει στο φως σπουδαία ευρήματα τόσο στο κौλο όσο και στη σκηνή.

Η προϊστάμενη της Ζ' ΕΠΚΑ κ. **Γεωργία Χατζή** με τους συνεργά-

τες της, την κ. **Ζαχαρούλα Λεβεντούρη** καθώς και με την αρχιτέκτονα (υπεύθυνη της αρχιτεκτονικής μελέτης) κ. **Μαρία Μαγνήσαλη** μελετούν μετά μεγάλης προσοχής τα ευρήματα και η κ. **Χατζή** πρόκειται να εκδώσει, εντός του Νοεμβρίου, **Δελτίο Τύπου**, όπου θα

Το κατώφλι των παρασκηνίων;;;

μας πληροφορήσει με κάθε λεπτομέρεια. Φυσικά εμείς θα το αναρτήσουμε αμέσως στο site της Μακιστίας www.makistia.gr

Η ανασκαφή στο αρχαίο θέατρο, όπως είναι φυσικό, έχει προξενήσει το ενδιαφέρον πολλών ει-

δικών επιστημόνων και φορέων του τόπου.

Επίσης, έχει παρατηρηθεί αύξηση της επισκεψιμότητας στον αρχαιολογικό χώρο, κάτι που μας χαροποιεί ιδιαίτερα.

Συνέχεια στη σελ. 4

Η αποκαλυφθείσα σκάλα του θεάτρου

ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΑΡΤΕΜΙΔΑ - ΜΑΚΙΣΤΟ

Η Σύμβαση για τη μελέτη του δρόμου μας από τη θέση Μποκαρίνος έως τη Μάκιστο **υπεγράφη στις 18-07-2014** μεταξύ της Π.Ε. Ηλείας και της αναδόχου εταιρείας «SIGMA ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΕ – Γ. ΦΡΑΓΚΟΣ».

Βάσει του χρονοδιαγράμματος, η τοπογραφική αποτύπωση πρέπει να ολοκληρωθεί στις 20-10-2014. Ξεκίνησαν δυο τοπογραφικά συνεργεία της αναδόχου εταιρείας, το ένα από τη θέση Μποκαρίνος έως τον Άγιο Νικόλαο και το άλλο από τον Άγιο Νικόλαο έως τη Μάκιστο. Και πράγματι ολοκλήρωσαν το έργο τους **έγκαιρα**.

Θα ακολουθήσει η **προμελέτη της οδοποιίας** (χάραξη δρόμου), ώστε να αποφευχθούν, όσο το δυνατό, οι περισσότερες στροφές και εν συνεχεία: η Γεωλογική, η Περιβαλλοντική, η Γεωτεχνική και η Στατιστική Μελέτη. Επίσης, θα γίνει και κτηματολογική αποτύπωση στα σημεία που θα περάσει ο νέος δρόμος.

Η Ανάδοχος εταιρεία, κατά δήλωσή της, θα προσπαθήσει να ολοκληρώσει το έργο εντός του Α' τριμήνου του 2015.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι θα τηρηθεί το παραπάνω πλάνο, ώστε σύντομα να μπορέσει να δημοπρατηθεί η **εκτέλεση του έργου**.

Θα πρέπει, όμως, να βοηθήσει προς αυτό η Περιφέρεια Δυτ. Ελλάδας αλλά και ο Δήμος Ζαχάρας.

Φώτης Γ. Βλάχος

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ (ΕΚΛΟΓΟΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ) ΚΑΙ ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ

Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας αποφάσισε, η ερχόμενη Γ.Σ. που είναι εκλογολογιστική να γίνει στις 11-01-2015.

Θα πραγματοποιηθεί στο αμφιθέατρο «**Αντώνης Τρίτσης**» του Δήμου Αθηναίων, Ακαδημίας 50, έναντι της στάσης λεωφορείων «ΑΚΑΔΗΜΙΑ».

Αξίζει να αναφερθεί ότι ο χώρος αυτός προσφέρθηκε στο Σύλλογό μας δωρεάν με την καθοριστική συμβολή του συμπατριώτη μας Σπύρου Σγαρδέλη. Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε πολύ το Δήμο Αθηναίων και το κ. Σγαρδέλη!

Παραθέτουμε και την πρόσκληση (σελ. 16), την οποία βεβαίως θα ταχυδρομήσουμε στα μέλη μας.

Η συμμετοχή των συμπατριωτών μας εξυπακούεται ότι είναι απαραίτητη και πιστεύουμε ότι η έγκαιρη αυτή ενημέρωσή σας θα σας βοηθήσει να προγραμματίσετε τόσο την παρουσία σας όσο και τις τοποθετήσεις σας. Η πρόσβαση στο συγκεκριμένο χώρο είναι εύκολη και με το μετρό, στάση «ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ».

Υπενθυμίζουμε ότι όποιος θέλει να θέσει υποψηφιότητα για το νέο Δ.Σ., θα πρέπει να την στείλει **εγγράφως ή με email (makistia@gmail.com)** στο Γεν. Γραμματέα του Συλλόγου μας κ. **Αχιλλέα Δημόπουλο έως και τις 06-01-2015**. (Άρθρο 17, Παρ. 2 του Καταστατικού μας).

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

Σημείωση της έκδοσης

Αγαπητοί φίλοι και συμπατριώτες.

Σε αυτό το φύλλο μπορείτε να διαβάσετε για τις εξελίξεις στα θέματα της μελέτης του δρόμου, της ανασκαφής στο αρχαίο θέατρο και του ν/σ για την ανάπτυξη της περιοχής μας, καθώς και για τις καλοκαιρινές μας εκδηλώσεις, όπως και τις μόνιμες στήλες, επιστολές και άρθρα φίλων και πατριωτών. Είναι και το τελευταίο φύλλο της Μακιστίας πριν την Γενική Εκλογοαπολογιστική Συνέλευση στις 11 Γενάρη. Το επόμενο φύλλο θα είναι ευθύνη του καινούργιου Δ.Σ.

Ας τους μιμηθούμε

Πολυνίκης Τριγάκης (Καναδάς)	100€
Λαμπρόπουλος Παύλος του Αναστ. (Αυστραλία)	100€
Δημόπουλος Γεώργιος του Χρ. (Καναδάς).....	100€
Δημοπούλου - Λαμπροπούλου Δήμητρα συζ. Ανδρέα (Καναδάς).....	50€
Παυλόπουλος Τάκης του Φωτίου	50€
Λαμπροπούλου Νικολία του Κων. (Φαρμακείο Ζαχάρω)	40€
Χριστάκης Παναγιώτης (Μηλέα)	20€
Φερλές Παναγιώτης (Παραλία Μπισχίλι)	20€
Κανελλόπουλος Λάμπρος (Ζαχάρω)	20€
Σημιτοπούλου Διονυσία	15€
Φωτόπουλος Γιάννης (Ζαχάρω)	10€

ΑΔΕΙΑ ΥΠ. Β6752/Φ14/94

**ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
30 ΧΡΟΝΙΑ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΑ**

- ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΑΠΟ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ
- ΑΝΑΓΟΜΩΣΕΙΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΩΝ
- ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
- ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΥΡΑΝΙΧΝΕΥΣΗΣ

Απόστολος Τσιγγόπουλος
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ & ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 48
ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ - ΑΝΑΚΑΣΑ
k.tsigopoulou@yahoo.gr

**ΤΗΛ: 210 26 37 285
FAX: 210 26 25 532**

ΜΑΚΙΣΤΙΑ

**ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ
-ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
«Η ΜΑΚΙΣΤΟΣ»**

Ερμάνθου 10 Ηλιούπολη
Τ.Κ. 16344 • www.makistia.gr

Εκδότης:

Φώτης Βλάχος
Κιν.: 6972719139

e-mail: vlachosfotis@gmail.com

Διευθυντής:

Αχιλλέας Δημόπουλος

Αρχισυντάκτης:

Διονύσης Κοκκαλιάρης

Συντακτική Επιτροπή

Σταυρούλα

Καραμπέτσου-Βλάχου

Μαίρη Καριώρη

Θάλεια Βλάχου

Διεύθυνση αλληλογραφίας:

Κωστή Παλαμά 77

Δραπετσώνα Τ.Κ. 18648

Ηλεκτρ. ταχυδρομείο:

makistia@gmail.com

• Ανώνυμες επιστολές

δε δημοσιεύονται.

• Χειρόγραφα

δεν επιστρέφονται.

• Τα άρθρα,

οι συνεργασίες

και οι αγγελίες

δημοσιεύονται δωρεάν.

• Τα ενυπόγραφα άρθρα

δεν εκφράζουν απαραίτητα

τη σύνταξη της εφημερίδας.

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση

Εκτύπωση - Διεκπίση

έκδοσης

Καρπούζη Αριστεά

& Υιοί Ο. Ε.

Εκδόσεις - Γραφικές Τέχνες

Θεοδοσίου 23 Ίλιον

Τ.Κ. 13121

Τηλ-Fax: 210 2619003

e-mail:karpouzi@otenet.gr

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Επιτυχίες

• Η **Μαριάννα Νικητάκη** του Γεωργίου και της Γεωργίας αποφοίτησε από τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και ορκίστηκε στις 21-10-2014.

• Η **Μαρία Λαμπροπούλου** του Αναστασίου και της Κωνσταντίνης εισήχθη στην Ιατρική Αθήνας. Της ευχόμαστε κάθε επιτυχία.

• Ο **Ισαάκ Τακματζίδης** του Νικολάου και της Ευαγγελίας αποφοίτησε από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Η «Μακιστία» τους εύχεται εις ανώτερα.

Βαφτίσεις

• Στις 23-08-2014, ο **Γιάννης Βλάχος** του Δήμου βάφτισε το γιο του στον Ιερό Ναό του Αγ. Ιωάννη Μακίστου και ακολούθησε στην πλατεία μεγάλο γλέντι μέχρι πρωίας. Το όνομα αυτού **Γιάννης**. Νουνός ήταν ο Φώτης Γρηγορόπουλος του Γεωργίου.

• Ο **Πόθος Νικόλαος** του παπα-Γρηγόρη βάφτισε στις 23-8-2014 το γιο του στην Αρήνη και του έδωσε το όνομα **Γεράσιμος**.

Η «Μακιστία» εύχεται να τους ζήσουν τα νεοφώτιστα.

Γάμοι

• Η **Δημοπούλου Αναστασία** του Ιωάννη και της συμπατριώτισσάς μας Κωνσταντίνης Πόθου παντρεύτηκε με τον **Ιωάννη Αλεξάκη** του Δημητρίου και της Ελένης στον Ιερό Ναό της Αγίας Παρασκευής, την Κυριακή 12-10-2014. Ακολούθησε δεξίωση στην αίθουσα του «Εύπολις».

• Ο **Βαγγέλης Γρηγορόπουλος** του Χρήστου παντρεύτηκε με την **Κατερίνα Τσιγγοπούλου** του Αποστόλη στον Ιερό Ναό Αγίου Ελευθερίου Αχαρνών την 01-11-2014.

Να ζήσετε ευτυχισμένοι.

Θάνατοι

• Ο **Παναγιώτης Πόθος** του Κανέλλου απεβίωσε στις 08-10-2014 στη Θεσσαλονίκη και η τάφη του έγινε στη Μάκιστο στις 09-10-2014.

• Ο **Ηλίας Ζέρβας** του Δημητρίου, σύζυγος της συμπατριώτισσάς μας Γεωργίας Λινού του Παύλου, απεβίωσε στις 15-09-2014 και ετάφη στις 16-09-2014 στην Τρυπητή Ολυμπίας.

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους τους.

**ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ
ΤΗΝ “ΜΑΚΙΣΤΙΑ”
Αρ. Λογ/σμού 112/296129-62
Εθνική Τράπεζα Ελλάδος**

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΣΤΗ**

**ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 34 - ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
(έναντι Δημαρχείου Ηλιουπόλεως)**

Τηλ.: 210 99 35 727 - 210 99 62 045

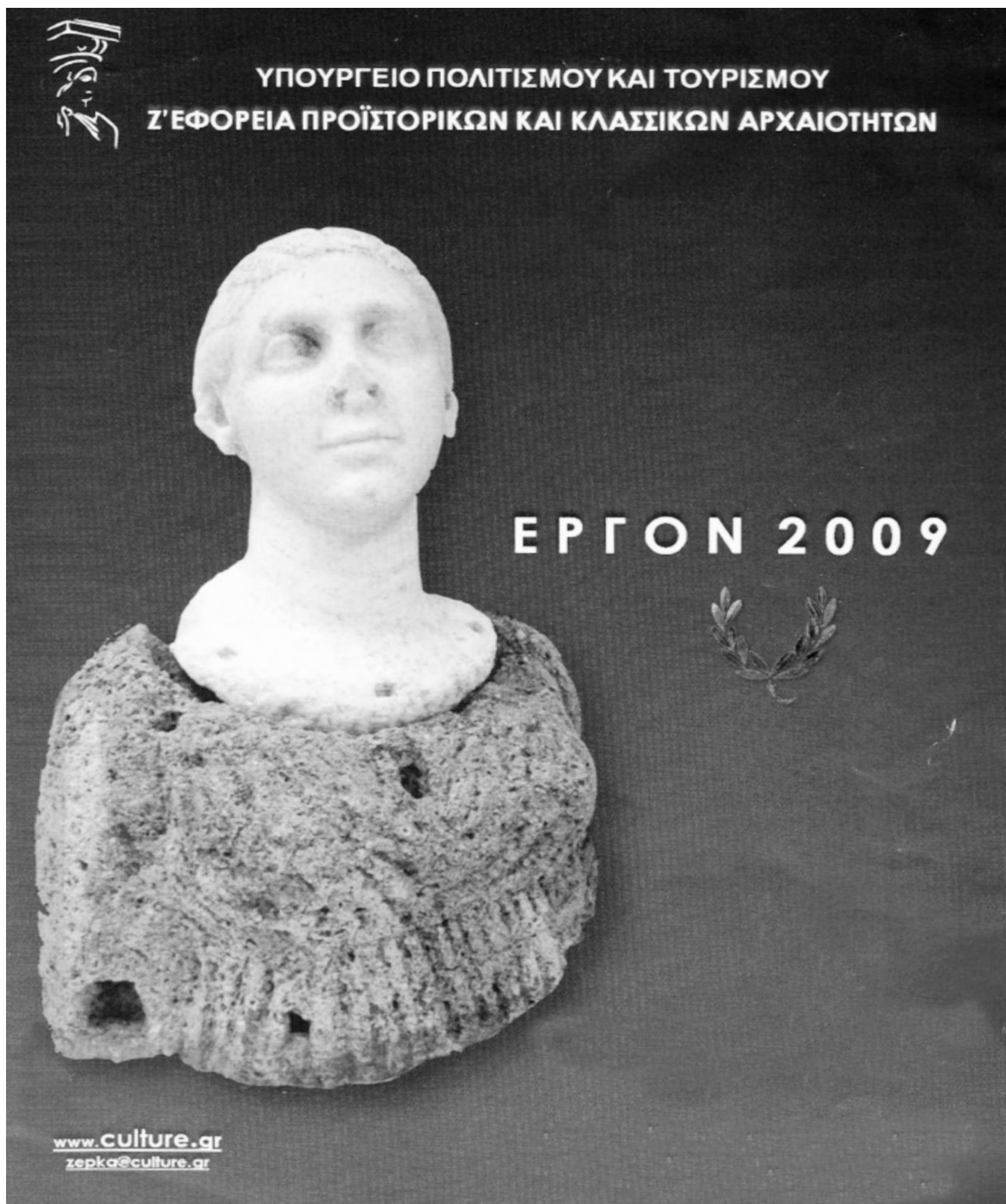
Κινητό: 6944 35 05 18 - Οικίας: 210 99 30 153

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΟΛΟ ΤΟ 24ΩΡΟ

Η ΚΥΡΙΑ ΤΗΣ ΠΛΑΤΙΑΝΑΣ

Αυτό το άγαλμα «**Η Κυρία της Πλατιάνας**» και όχι «**Η Κυρά της Πλατιάνας**», όπως το βρήκαμε κατά καιρούς σε διάφορα site, (βρέθηκε 700 μέτρα ανατολικά των τάφων της «Πετροπηγάδας Μακίστου» και 200 μέτρα βόρεια πριν από το Παλιοχώρι Χρυσοχωρίου) κατά δήλωση της Προϊσταμένης της Ζ' ΕΠΚΑ κ. Γεωργίας Χατζή θα είναι στην πλέον τιμητική θέση, δηλαδή στην είσοδο του Αρχαιολογικού Μουσείου του Πύργου.

«Το θεωρώ το ομορφότερό μου και γι' αυτό του ετοιμάζω την ανάλογη αυτή θέση» μας είπε σε πρόσφατη επικοινωνία που είχαμε μαζί της.

Στο πλαίσιο του έντονου ενδιαφέροντος για το Αίψυ εντάσσεται και η επίσκεψη της κ. Αυγερινοπούλου στο χώρο των ανασκαφών. Η κ. Αυγερινοπούλου μας υποσχέθηκε ότι θα προβεί σε ενέργειες για την προβολή του Θεάτρου αλλά και ολόκληρου του αρχαιολογικού χώρου. Η "Μακιστία" την ευχαριστεί πολλή και αναμένουμε. Παρακάτω σας παραθέτουμε την επιστολή της κ. Αυγερινοπούλου.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Επίσκεψη στην Ακρόπολη και στο λίθινο θέατρο στο Αρχαίο Αίψυ, στο σημείο όπου πρόσφατα ξεκίνησαν και πάλι αρχαιολογικές ανασκαφές πραγματοποίησε, συνοδεία υπαλλήλων της Ζ' ΕΠΚΑ Εφορίας Αρχαιοτήτων μετά από πρόσκληση εκπροσώπων των ιδιαίτερα δραστήριων Συλλόγων της περιοχής, η Βουλευτής Ν. Ηλείας, Ν.Δ. Δρ. **Διονυσία-Θεοδώρα Αυγερινοπούλου**.

Τη Βουλευτή Ηλείας συνόδευαν στην επίσκεψη ο Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Μακιστῶν κ. **Φώτης Βλάχος**, η Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου Χρυσωχωριτών κ. **Τούλα Κυριακοπούλου**, ο Πρόεδρος της Τοπικής Κοινότητας Μακίστου κ. **Νώντας Πόθος**, ο Πρόεδρος Συλλόγου Ζαχαριῶν κ. **Βασίλης Φουρλής**, αλλά και κάτοικοι της γύρω περιοχής.

Χτισμένο στην ανατολική απόληξη του όρους Λαπίθα, το Αρχαίο Θέατρο Αιπίου χρονολογείται από τον 4ο π.Χ. αι. Το Υπουργείο Πολιτισμού το έχει αναγνωρίσει ως το μοναδικό σωζόμενο πέτρινο αρχαίο θέατρο στο Νομό Ηλείας. Ανασκαφές διενεργήθηκαν κατά το διάστημα 2002-2005 από τη Ζ' ΕΠΚΑ σε συνεργασία με τη Γερμανική Αρχαιολογική Σχολή. Με πρωτοβουλία του Συλλόγου Μακιστῶν και του Συλλόγου Χρυσωχωριτών έχει ανοιχθεί κουμπαράς στον οποίο συγκεντρώνονται δωρεές πολιτών προκειμένου να προωθηθεί η διάσωση και ανάδειξή του.

Η Βουλευτής, η οποία από νωρίς στήριξε το αίτημα αναστήλωσης και συν-

Η κ. Αυγερινοπούλου εν μέσω συμπατριωτών στο Αίψυ

τήρησης του αρχαίου θεάτρου, τόσο με Ερωτήσεις προς το Υπουργείο Πολιτισμού, όσο και με παρεμβάσεις προς την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας προκειμένου να ολοκληρωθούν οι ανασκαφές ξαναγήθηκε από τους αρχαιολόγους στο σημείο. Συζήτησε με τους φορείς και τους ειδικούς ενέργειες, που είναι αναγκαίες προκειμένου να αναστηλωθεί το αρχαίο θέατρο, αλλά και προκειμένου να ανοιχθεί δίοδος για να είναι ευκολότερη η πρόσβαση προς τον σημαντικό αρχαιολογικό χώρο.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΓΙΑ ΤΑ ΥΛΙΚΑ ΑΝΑΣΚΑΦΗΣ

Μια επιστολή που είχε άμεση ανταπόκριση από την Αρχαιολογική Υπηρεσία, μας έστειλε ο φίλος της "ΜΑΚΙΣΤΙΑΣ" κ. **Θεόδωρος Κατσάμπουλας**, από την οποία και σας παραθέτουμε απόσπασμά της, αφού ευχαριστήσουμε τον φίλο Θεόδωρο για τις επιτυχημένες προτάσεις του.

..... Τα υλικά αυτά εκτιμώ ότι θα απαιτηθούν σίγουρα για την τελική δια-

δυσκολία στον ελεύθερο διπλανό χώρο του διαζώματος, ανατολικά, που είναι στο ίδιο επίπεδο (εκατέρωθεν του διαδρόμου που έχετε σχηματίσει με πέτρες) έως όπου ληφθούν αποφάσεις οριστικής διαμόρφωσης του χώρου του θεάτρου και οριστικής διαχείρισής τους ανάλογα με τις ανάγκες, ακόμη και αν χρειάζονται για τα διπλανά διαζώματα. Ενδεχομένως να πρέπει να ανακτηθούν τα ήδη ριγμένα στο πρα-

νές.
Τα υλικά αυτά δεν είναι ξένα με το χώρο, ούτε πιστεύω ότι έχουν λιγότερη αξία από τους ογκόλιθους - λαξευμένους ή μη, ήταν πάντα εκεί, είναι κομμάτι της ιστορίας και εκτιμώ ότι πρέπει να μείνουν στο χώρο.

Πιστεύω στην άμεση εξέταση του θέματος και στην παρέμβασή σας επί αυτού.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μου στα τηλέφωνα που αναγράφονται ή με mail, χωρίς να είναι ενόχληση, όποτε το κρίνετε απαραίτητο. Θα είναι δε τιμή για μένα και χαρά να βρεθούμε και επί τόπου στο χώρο, όταν βρεθείτε εκεί, και να βρούμε τρόπους να βοηθήσουμε στο έργο σας και να αναδειχθούν οι αρχαιότητες.

Επί πλέον θέλω να θεωρείτε δεδομένη οποιαδήποτε βοήθεια, σε εθελοντική βάση, με οποιοδήποτε τρόπο και όποτε χρειασθεί για ό,τι έχει να κάνει με τον αρχαιολογικό χώρο. Μετά χαράς μπορούμε να συνδράμουμε με προσωπική εργασία ή γνώσεις (εργασίες τοπογράφου, πολιτικού μηχανικού, κατασκευαστικές) όπου απαιτηθεί, εγώ προσωπικά αλλά και τα παιδιά μου.

Με τιμή

Κατσάμπουλας Θεόδωρος

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Λάβαμε και δημοσιεύουμε την παρακάτω επιστολή από τον Ηλείο πατριώτη μας κ. Κωνσταντίνο Λυκογιάννη που διαμένει στη Νέα Υόρκη. Συμφωνούμε απόλυτα με τις θέσεις του αγαπητού μας φίλου κ. Λυκογιάννη και υποσχόμαστε ότι θα συστρατεύσουμε όλες μας τις δυνάμεις με τους φορείς της Ηλείας για την επαναφορά της εκδήλωσης στα ιερά χώματα της Ολυμπίας.

Elmsford N.Y. 27.7.14

Κύριε Διευθυντά,

Ευχαριστώ για την εφημερίδα σας. Πάντα την απολαμβάνω, όχι τόσο για το περιεχόμενο και τα νέα της, αλλά για την αγάπη που αποπνέει και το μεράκι που φαίνεται ότι συνοδεύει τη προσπάθειά σας να παρουσιάσετε την άρτια εμφάνισή της. Είναι αξιόλογο στην εμφάνιση και στο περιεχόμενο. Σας συχαίρω. Ποιος ξέρει, μπορεί μια μέρα να ευτυχίσω να σας γνωρίσω και να σας συχαρώ δια ζώσης.

Στο τεύχος του Μαρτίου-Απριλίου-Μαΐου, δημοσιεύετε ένα αρθρο-επιστολή του Προέδρου του Συλλόγου Ολυμπιῶν, στο οποίο αναφέρει τα γεγονότα της Αφής της «Ολυμπιακής» Φλόγας στο Παναθηναϊκό Στάδιο (Καλλιμάρμαρον). Το αναφέρει σαν δημοσιογραφική είδηση, σαν απλό γεγονός, σαν κάτι που έγινε στη Γουατεμάλα και δεν μας αφορά. Που είναι το πάθος, η οργή, η αποφασιστικότητα, η αγωνιστική διάθεση για κάτι που μας παίρνουν; Που είναι η ντροπή μας ότι δεν μας θεωρούν ικανούς να διαφυλάξουμε τα ιστορικά δικαιώματα και υποχρεώσεις μας, σαν θεματοφύλακες των ιερών θεσμών, που μας παραχώρησε η ιστορία μας λόγω καταγωγής; Υπάρχουν χιλιάδες Ηλείοι στην Αθήνα. Γιατί δεν βρέθηκε κανένας να προσπαθήσει, τουλάχιστον, να τους μαζέψει όλους στα προπύλαια του Σταδίου την ημέρα της Αφής; Γιατί δεν έγινε μια προσπάθεια να κινητοποιηθούν η ΠΑΣΕΣΗ και η Ομοσπονδία Επαρχίας Ολυμπίας; Γράφει ότι οι δύο πρόεδροι είχαν «επαφές» διαμαρτυρίας στον υφυπουργό Πολιτισμού και τον πρόεδρο της Ε.Ο.Ε.. Και, λοιπόν, ποιες είναι οι δικαιολογίες τους; Γιατί δεν έγινε η Αφή στην Ολυμπία; Δεν θα έπρεπε και μεις να ξέρουμε το γιατί;

Και, τελικά, στο άρθρο, εκφράζουμε τη γνώμη ότι θα πρέπει ο Δήμος της Αρχαίας Ολυμπίας, όχι εμείς, να αναλάβει πρωτοβουλίες, φυσικά μετά τις εκλογές για να μη ταραξουμε την ομαλή ατμόσφαιρα του εκλογικού αγώνα, για να υπάρξει η «Πανηλιακή Αντίδραση», που θα διατυπώσει σε ΨΗΦΙΣΜΑ τα επιχειρήματά μας για να τα αποστείλει στην ΕΟΕ και στη ΔΟΕ για να μη το ξανακάνουν, γιατί αλλιώς θα τους τιμωρήσουμε. Μα πώς μπορεί να γίνει αυτό, να αναλάβει πρωτοβουλία ο Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας, αφού για αυτούς το θέμα έχει κλείσει; Δεν θυμάστε ότι τη μέρα της Αφής στο Παναθηναϊκό, σας μάζεψε όλους, Περιφερειάρχες, Νομάρχες, Δημάρχους και όλοι μαζί ψάλατε το «αιωνία η μνήμη» της, με τήρηση ενός λεπτού σιγή;

Πραγματικά, αξίζουμε την κατάντια μας.

Κωνσταντίνος Λυκογιάννης
constantinosl@optonline.net

Τα χαματοχαλικώδη υλικά δεν πετάγονται πλέον

μόρφωση και επαναφορά του χώρου κατά την αναστύλωση, θα είναι τα πλέον κατάλληλα για στερεή επίχωση, θα έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά και δεν θα απαιτηθούν μεγάλες δαπάνες προσκόμισης άλλων υλικών, όταν μάλιστα η προσέγγιση υλικών σε αυτό το ύψος χωρίς μηχανική πρόσβαση είναι δαπανηρή. Πέραν τούτου δείχνουν εικόνα άσχημη, σαν να τα "πετάμε", ενέργεια που δε συνάδει με το σεβασμό στο χώρο. Το χειμώνα θα παρασυρθούν και θα κατακλύσουν τον χαμηλότερο (νότιο) τοίχο του κάστρου θάβοντας ενδεχομένως ενδιαφέροντα τμήματα και αλλοιώνοντας την υπάρχουσα μορφολογία.

Νομίζω ότι θα πρέπει (και μπορούν), τα υπόλοιπα τουλάχιστον, να αποθηκευτούν προσωρινά και χωρίς

ΕΚΛΟΓΕΣ 2014

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 2014

Από τις εκλογές της Περιφέρειας προέκυψαν οι παρακάτω **αιρετοί Αντιπεριφερειάρχες** για την περίοδο 2014-2019:

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ:

κ. **Σταρακά Χριστίνα**: 6977-701266
Δ/ση Περιφερειακής Ενότητας: Κύπρου & Κελεβίδου 1
Τ.Κ.: 30200 – ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ
Τηλ.: 26313-61603, Fax: 26313-61207
e-mail: anti@aitnia.pde.gov.gr

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΑΧΑΪΑΣ:

κ. **Αλεξόπουλος Γρηγόριος**: 6973799145
Δ/ση Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας: Πανεπιστημίου 254
Τ.Κ.: 26110 – ΠΑΤΡΑ
Τηλ.: 2613-613350, Fax: 2610 – 273581
e-mail: gr.alexoroulos@pde.gov.gr

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΗΛΕΙΑΣ:

κ. **Γεωργιόπουλος Γεώργιος**: 6977-294246
Δ/ση Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας: Μανωλοπούλου 31
Τ.Κ.: 27100 – ΠΥΡΓΟΣ
Τηλ.: 26213 – 60500, Fax: 26210 – 28045
e-mail: g.p.georgiopoulos@pde.gov.gr

Ο Περιφερειάρχης κ. **Απόστολος Κατσιφάρας** όρισε τους παρακάτω **θεσμικούς Αντιπεριφερειάρχες** για την περίοδο 2014-2017:

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ:

κ. **Αγγελόπουλος Γεώργιος**: 6974-447866
Δ/ση: Ν.Ε.Ο. Πατρών-Αθηνών 32 & Αμερικής ΠΑΤΡΑ Τ.Κ. 26441
Τηλ.: 2613-613521-522
e-mail: regiodev@pde.gov.gr

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ:

κ. **Αριστείδου Χαράλαμπος**: 6972-272862
Δ/ση: Ν.Ε.Ο. Πατρών-Αθηνών 32 & Αμερικής ΠΑΤΡΑ Τ.Κ. 26441
Τηλ.: 2613 – 613517-518
e-mail: ch.aristeidopoulos@pde.gov.gr

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ:

κ. **Λύτρας Ιωάννης**: 6944-724202
Δ/ση: Ακτή Δυμαίων & Δημ. Υψηλάντου 1 - ΠΑΤΡΑ Τ.Κ. 26441
e-mail: lytras.g@hotmail.com

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ:

κ. **Υφαντής Νικόλαος**: 6974060804
Δ/ση: Ν.Ε.Ο. Πατρών-Αθηνών 32 & Αμερικής ΠΑΤΡΑ
Τ.Κ.: 26441
Τηλ.: 2613 – 613526-528
e-mail: periv.ypod@pde.gov.gr

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

κ. **Χαροκόπος Αντώνιος**: 6936-577966 & 6984-428828
Δ/ση Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας: Πανεπιστημίου 254
Τ.Κ.: 26110 – ΠΑΤΡΑ
Τηλ.: 2613-613336 Fax: 2610 – 490155
e-mail: koin.all@pde.gov.gr (γραμματέας κ. Ιωάννα Αναγνωστοπούλου)

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

κ. **Πλατανιάς Παναγιώτης**: 6974-447179
Δ/ση Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας: Μανωλοπούλου 31
Τ.Κ.: 27100 – ΠΥΡΓΟΣ
Τηλ.: 26213 – 60300/60200, Fax:
e-mail: panplatanias@gmail.com
Δ/ση Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας: Παπαδιαμάντη 14 & Αρέθα
Τ.Κ.: 26110 – ΠΑΤΡΑ
Τηλ.: 2613-613216-210, Fax: 2613-613212
e-mail: dk@pde.gov.gr

ΔΗΜΟΣ ΖΑΧΑΡΩΣ

Ο Δήμαρχος κ. **Πανταζής Χρονόπουλος** όρισε:

• **Αναπληρωτή Δήμαρχο** τον κ. **Χάρη Λαμπρόπουλο**

• και τους παρακάτω 4 Αντιδημάρχους με θητεία δύομισι ετών

1. κ. **Γιώργο Μπάμη** με αρμοδιότητες:

Την ευθύνη για τις Διοικητικές Υπηρεσίες, Ανθρώπινο Δυναμικό, Οικονομική Υπηρεσία, παρακολούθηση εσόδων – εξόδων, ΚΕΠ, Μελέτες, Προμήθειες, Πολιτικούς Γάμους και την αρμοδιότητα υπογραφής Χρηματικών Ενταλμάτων Πληρωμής

2. κ. **Δημήτρη Κόσσυφα** με αρμοδιότητες:

Την ευθύνη της λειτουργίας της υπηρεσίας, Καθαριότητας, Πρασίνου, Πολιτικής Προστασίας, Κίνησης Οχημάτων.

3. κ. **Γιώργο Τριγάζη** με αρμοδιότητες:

Την ευθύνη για τις άδειες Καταστημάτων, Τεχνικών Έργων, Πολεοδομία, Λαϊκές Αγορές, Γραφείο Αγροτικής Ανάπτυξης

4. κ. **Αθηνά Γαλάνη** με αρμοδιότητες:

Την ευθύνη για τον Τουρισμό, τις Δημόσιες Σχέσεις, Βοήθεια στο Σπίτι, Κοινωνική Πρόνοια, Παιδικοί Σταθμοί, Αλλοδαποί, Εξυπηρέτηση του Πολίτη, Πολιτικοί Γάμοι.

Δασικός δρόμος Λαπίθα

Με μεγάλη μας χαρά ξεκινήσαμε να επισκεφθούμε το Ναό της Αρτέμιδας, εκεί που το 1907 ο μεγάλος Φιλέλληνας και Αρχαιολόγος **Wilhelm Dörpfeld** έφερε στο φως σπουδαία ευρήματα που εκτίθενται σήμερα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πύργου. Η διαδρομή μας ήταν: Τάφοι Πετροπηγάδας Μακίστου – Αίψου – Ναός Αρτέμιδας.

Μετά το Αίψου «πιάνοντας» το χωματόδρομο, τα πράγματα δυσκόλεψαν. Ο δρόμος για περίπου 200 μέτρα είναι άβατος, όπως, επίσης, και σε ένα δεύτερο σημείο για 100 μέτρα περίπου (από την Παλιόστρουγκα μέχρι το Αλωνάκι). Ο υπόλοιπος αρκετά καλός σε όλη την κορυφογραμμή του Λαπίθα και μέχρι τη Σμέρνα, όπου συναντάς πάλι την άσφαλτο.

Η επισκευή των δυο αυτών σημείων θα βοηθήσει το δάσος μας να ξαναγεννηθεί και να προστατευθεί μετά τις σοβαρές φωτιές του 2007.

Κάνουμε έκκληση στον κ. Δασάρχη να επισκεφθεί τα σημεία αυτά και είμαστε βέβαιοι ότι θα φροντίσει για την αποκατάστασή τους.

Το δύσκολο σημείο Παλιόστρουγκα – Αλωνάκι

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ Χ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΜΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Συνεχίζουμε τη δημοσίευση σε συνέχειες του λεξικού του αγαπητού φίλου μας Αριστομένη Γρηγορόπουλου.

αποθυμάω: ποθώ «την αγάπη μου την αποθύμησα, κι έστειλα να 'ρθει το βράδυ μα δε μού 'κανε τη χάρη...» δ. τ.

αποθυμιά, η: ο πόθος «ξέρεις, σε είχα μια αποθυμιά» ειρωνικά.

αποκιώνω: αποτελειώνω, «απόκισε τη δουλειά κι έλα».

αποκιώνω: τελειώνω, αποτελειώνω «απόκοσε το φαΐ σου κι έλα».

απόκοντα: από κοντά «τον πηγαίνει αποκοντα», τον παρακολουθεί.

αποκούμπι, το: το στήριγμα.

αποκουτιαίνω: αποβλακώνω, αποβλακώνομαι «αποκουτιάθηκε εντελώς».

απόλαψη, η: η απόλαυση.

απολειφάδι, το: 1) το υπόλειμμα του χρησιμοποιημένου σαπουνιού. 2) Μτφ. ο μικρόσωμος άνθρωπος.

απολπισιά, η: η απελπισία

απολυταρίζω: αφήνω ελεύθερη τη βόσκηση σε χωράφι.

απόλυτος: ο λυμένος, ο αμολλητός, «ήσαντε απόλυτα τα σκυλιά και μαλινάρισα!».

απόμερα: στην άκρη, σε απόκεντρο μέρος.

απομεσήμερο, το: το απόγευμα.

απόξαν: από έξω.

αποπαίρνω: μαλώνω κάποιον.

αποπανούλια: λίγο πιο πάνω «δέσ' τη γίδα στην πατουλιά, αποπανούλια».

αποπατώ: κάνω τη φυσική μου ανάγκη.

απόρριγμα, το: εκείνο που έχει αποβληθεί κατά την απόρριξη.

απορρίγνω: αποβάλλω, «ψες απορρίξανε τρεις προβατίνες»,

απόσκιο, το: το σκιερό μέρος.

αποσπερού: απόψε «ποπό! Τι έχει να γίνει αποσπερού». Το λέγανε στα μεγάλα κέφια κατά το γαμήλιο γλέντι κυρίως.

αποστασία, η: η κούραση.

αποστένω: κουράζομαι, εξαντλούμαι «αφόνσον είσαι αποσταμένος, κάτσε λιγουλάκι να ξαποστάσεις».

αποστομώνω: κλείνω το στόμα κάποιου, «του τα είπα ένα χεράκι και τον αποστόμωσα».

απότιγος: ο απότιστος.

απότρυγα: καθυστερημένα «τώρα στα απότρυγα μας ήρθες».

απουκά: αποκάτω.

απουκατινός: αποκατινός, αυτός που βρίσκεται κάτω από άλλον.

αποφαγούδια, τα: τα αποφάγια, τα υπολείμματα φαγητού.

αποφόρια, τα: παλιά ρούχα, που παύει κάποιος να τα φοράει.

αποχτάω: αποκτώ «για μια Λιδωρικιώτισσα πολλούς καημούς απόχτησα...» δ.τ., «τα

γράμματα μαθαίνονται και η πείρα αποχτιέται».

αποχωρητήριο, το: αποχωρητήριο, τουαλέτα, καμπίνες.

απόψε: σήμερα το βράδυ «απόψε δεν κοιμήθηκα και σήμερα νυστάζω», «απόψε η πούλια μάλωνε, μάλωνε με τ' αστέρια» δ.τ.

απριλόητος: ο απερίσκεπτος.

αραβάνι: «καβάληκα τη φοράδα και ξεκίνησε να πηγαίνει αραβάνι. Μετά το πήρε γοργάδα και στην ευτεία αρχίνησε να καλπάζει».

αράδα, η: η σειρά «έμαθε δύο αράδες γράμματα», «ποιος έχει αράδα σήμερα να βγει στο कारαούλι» δ.τ., «αν είσαι και παπάς με την αράδα σου θα πας».

αραδίζω: περπατώ, κυκλοφορώ.

αράθυμος: ο ευέξαπτος.

άραχνος: ο κακομοίρης.

αρβαλάω: κάνω θόρυβο «αρβαλάγανε ούλη νύχτα τα ποντίκια».

αρθάλι, το: το μικρό τροκάκι «πάει το στόμα του αρθάλι», λέει πολλά.

αρθάλια, τα: οι χειρολαβές του καζανιού.

αργάζω: δέρνω αλύπητα, «θα σου το αργάσω το τομάρι».

αρίδα, η: το πόδι, «άπλωσε, τις αρίδες του!».

αριεύω: αραιώνω «όσο αριεύουνε τόσο χοντραίνουνε τα σκόρδα».

αριολόι, το: οι λίγες ελιές που είναι γιαμάζεμα.

αριός: ο αραιός.

αριστούρχος, ο: ο αριστούχος.

Αρκαδία, η: ονομασία της Κυπαρισσίας στους βυζαντινούς χρόνους. «Στης Αρκαδίας τον πλάτανο πολλοί είναι μαζεμένοι και κρέναν την Ελένη...» δ.τ.

Αρκαδιανή, η: κοπέλα από την Αρκαδία. «Ποιος είδε ψάρι στο βουνό, τη θάλασσα σπαρμένη, Αρκαδιανή καημένη, ποιος είδε την Αρκαδιανή στα κλέφτικα ντυμένη, Αρκαδιανή καημένη» δ.τ.

αρλούμπες, οι: βλακειές, σαχλαμάρες.

αρμυριάτικο, το: Μτφ. «το πλέρωσα αρμυριάτικο» το ακριβοπλήρωσα.

αρνάδα, η: το θηλυκό πρόβατο, ηλικίας μέχρι ενός έτους.

αρνάρι, το: το μεταλλικό εργαλείο με το οποίο τρίβουμε το ξύλο που θέλουμε να φτιάξουμε κάποιο γεωργικό εργαλείο.

αρνόκουρα, τα: τα μαλλιά από το κούρεμα των αρνιών.

αρουλιέμαι: ισχύει για τα σκυλιά. Βγάζουν παρατεταμένες κραυγές.

αρουλιτό, το: η παρατεταμένη κραυγή του σκύλου.

αρταίνουμαι: τρώγω φαγητό που δεν είναι νηστίσιμο.

αρτυμή, η: φαγητό που δεν είναι νηστίσιμο.

αρχινάω: αρχίζω.

αρχοντικό, το: το σπίτι «μια Παρασκευή κι ένα Σάββατο βράδυ η μάνα μ' έδωχνε, από τ' αρ-

χοντικό μας...» δ.τ.

ασβουνιά, η: τα κόπρανα του βοδιού.

άσιαχτος: ο άφτιαχτος, ο ασυγύριστος «σιάξου λιγάκι ρε πού θα εμφανιστείς έτσι!».

ασίκης, ο: ο λεβέντης «ασίκη που 'ν το χέρι σου και μας πελεκάς με το 'να...» δ.τ., «ποιος ασίκης, σαν κι εσένα περπατεί στην αγορά» δ.τ.

ασκέρι, το: πλήθος από ανθρώπους «τι κάνει το ασκέρι σου;» εννοεί την οικογένειά του.

ασκερλής, ο: ο χωρατατζής, εκείνος που λέει αστεία.

ασπράδι, το: το άσπρο στίγμα, «το ασπράδι του αυγού», «το ασπράδι του ματιού», «τα ασπράδια στα νύχια», «γιατί με τηράς με το ασπράδι;», δηλ. άγρια.

ασπροκώλι, το: είδος πουλιού, του οποίου η κοιλιά είναι άσπρη.

αστάρι, το: η φόδρα.

αστένια, η: η αρρώστια, η ασθένεια.

αστενεύω: αρρωσταίνω κάποιον ή βαράω κάποιον «με 'στένεψες...».

αστράχα, η: το σημείο του σπιτιού, που ενώνεται ο τοίχος με τη στέγη, «τα έχωσε στην αστράχα». Εκεί έβαζαν-έκρυβαν κάτι.

άστρι-αστρί, το: το άστρο, αστέρι. «Κί' αν το 'πε ο ήλιος να μη βγει τ' άστρι να μην ξημερωθεί...» δ.τ., «άστρι της αυγής, γιατί άργησες να βγεις...» δ.τ.

αστροπελέκι, το: ο κεραυνός.

ασυγκόλευτος: εκείνος που δε συναναστρέφεται κανέναν «δε συγκολεύει με κανέναν».

ασυγύριστος: ο ατακτοποίητος, «το σπίτι της ήτανε ασυγύριστο».

ασυλλόγιστος: ο απερίσκεπτος, ο επιπόλαιος.

ατάιγος: ο νηστικός «είναι σκυλί ατάιγο», για τον δυνατό και επίμονο.

ατάραχος: ο αδιάφορος, ο ασυγκίνητος, ο ψυχραιμος.

ατιμόσφαιρα, η: η ατμόσφαιρα.

ατσάγκλιγη: η αχτένιστη.

ατσάλι, το: μέταλλο πολύ σκληρό «θα φάει η μύγα σίδερο και το κουνούπι ατσάλι» ιδιωμ. φράση. Μτφ. αυτός που έχει μεγάλη αντοχή.

ατσαλιά, η: η ακαταστασία.

ατσαλώνω: καλύπτω την άκρη ενός μεταλλικού εργαλείου με ατσάλι «ο καζμάς πρέπει να ατσαλωθεί».

αυγή, η: το πρώτο φως της ημέρας, «γλυκός ο ύπνος την αυγή, γδυτός ο κώλος τη Λαμπρή».

αυλακιά, η: το αυλάκι που ανοίγει το αλέτρι, όταν οργώνει το χωράφι.

αυτιάζουμαι: ξαφνιάζουμαι, ανησυχώ.

αφαλαρίδα, η: είδος αγκαθιού «θα σε κάνω να αλωνίσσεις αφαλαρίδες» απειλή για τιμωρία.

ΑΠΑΛΙΟΥΡΑΣ

Ο αείμνηστος Σωκράτης Γρηγορόπουλος, φίλος της "Μακιστίας", μας είχε στείλει προ πολλού δυο άρθρα. Λόγω έλλειψης χώρου δεν είχαμε τη δυνατότητα να τα δημοσιεύσουμε. Σας παραθέτουμε το πρώτο άρθρο.

Αντιστροφή του χρόνου και η θλιβερή απομίμηση αρχετύπων

Ωμοι πατρός δη νυν αραι τελεσφόροι
(Αλίμονο οι κατάρες του πατέρα πιάνου)
(Αισχύλος επτά επί Θήρας, στ. 655)

Τα κατάφυτα υψώματα Απάλιουρας, Κουτσουπερό και Μεσοβούνι, βόρειοι πρόποδες του βουνού της Μίνθης, διαφεντευτού της ΝΔ Πελοποννήσου πλαισιώνουν το αγριωπό φαράγγι με το κεφαλόβρυσσο «Σπηλιά» και τους άξιους θεάς καταρράκτες «Σταμνί» και «Γεράνεια Λίμνα». Αυτό το εξαίσιο σκηνικό συνθέτει την απαρχήν του πάλαι ποτέ ζωοδότη ποταμού Διάγοντος εγκαλλώπισμα της ευρύτερης περιοχής. Η αμόλευτη κοίτη του μετά της ποταμήςιας πανίδας και χλωρίδας μεταλλάχθηκε σε απαίσιο ξεροχάντακο, αφού το κεφαλόβρυσό του έγινε θύμα της αρπακτικής διάθεσης του δήμου Ζαχάρως, μιας προσφιούς πρακτικής ενίων προκαθημένων του ήκιστα κολακευτικής για ευνομούμενη Πολιτεία. Κύριε ελέησον, «ποίον έπος φύγεν έρκος οδόντων» καθ' Όμηρον... και τελειώνοντας τούτη την εμβόλιμη αιχμή για ένα εμβληματικό χώρο, «ος μάλα πολλά πλάγχθη» σαν γκρεμίστηκε του Νόμου τ' άγιο κάστρο, επικεντρώνομαι στον Απάλιουρα, ως αιτία των συλλογισμών μου. Τούτο το ύψωμα χρωστάει το ...αγκαθωτό του ονόματός του στο ότι 'ς την αλύγιστη ράχη του ευδοκιμεί το παλιούρι (και πάλιουρας < «απάλιουρας») αυτός ο άκρως «επιθετικός» ακανθώδης / θάμνος, μονοστέλεχον ξυλώδες κληματώδες φυτόν, χρησιμοποιούμενον ευρέως προς περίφραξιν κήπων αλλά και ως άυλη αξία. Και γίνομαι συγκεκριμένος, σπεύδοντας ως διάκονος και λάτρης των συνειρμών, ενίοτε κατανασταστικών, να επισημάνω μια διάσταση του κοινωνικού φέρεσθαι. Πλείστοι όσοι εκ των ευεπίφορων 'ς την κακολογία, ασχέτως αν τούτο γίνεται εν επιγνώσει ή ανεπιγνώστως, εναντιάζουν με θράσος εβδομήκοντα πιθήκων τον Πλάστη, εκστομίζοντας φρικαλέας κατάρας, των οποίων δείγμα παραθέτουμε: «Παναγία μου να μην του μείνει κλήρα» «Θεούλη μου, ν' αποκλειστεί (το σπίτι του) με παλιούρια, «ένας να μη μείνει, να ξεμπουντουλωθούν (εξολοθρευτούν) οι εχθροί ή αντίπαλοι την αναβλήσανε, παιδάκι μου, τη δίκην που να τους βρει κακή συμφορά» και πλήθος άλλων φαιδρών και αποτρόπαιων ευχών, άντικρυσ αντιθέτων, προς την αρχαιοελληνικήν και χριστιανικήν αντίληψιν. Εν ολίγοις, οι ανωτέρω προσευχόμενοι με εδαφιαίας γονυκλισίας ως επίγειοι άνθρωποι μακράν της έννοιας του ουράνιου (πνευματικού) ανθρώπου επικαλούνται την θείαν οργήν του Πλάστη κατά των νομιζόμενων ή πραγματικών εχθρών τους και εκφράζουν την ανομολόγητη επιθυμίαν όπως υποστούν καταστροφήν μέχρι μηδενισμού συνάνθρωποι τους. Περαιτέρω, καθιστούν συνένοχο τους τον Θεό! Ο οποίος γνωρίζει κάλλιον ημών των θνητών τις ανάγκες

μας, αποφασίζων, ως δίκαιος και μακρόθυμος κριτής. Το ανωτέρω θέμα προσφέρεται για μελέτη και εμβάθυνση ως αντίθετο με το πνεύμα των τεχνουργημάτων των αρχαίων Ελλήνων, και δη του Ομήρου και των τραγικών μας Αισχύλου, Σοφοκλή και Ευριπίδη. Κατ' αυτούς η ευχή, δηλαδή η έκφρασις επιθυμίας προς επίτευξιν ενός καλού, άρα η καλή ευχή, και η Αρά, ήτοι η κακή ευχή όπως πάθη τις κακόν (κατάρα), είναι οι δυο όψεις του αυτού νομίσματος. Η Αρά, ευχή κατά τίνος (κατάρα), ταυτίζεται, κατά τον Αισχύλο, με την Ερινύα, κατά δε τους μεταγενέστερους οι Ερινύες είναι τρεις: Η Μέγαιρα, η προσωποποίηση του μίσους, η Αληκίω, η αδυσώπητη οργή και μανία, και η Τισιφώνη, η εκδικήτρια του φόνου. Και οι τρεις είναι τιμωροί θεότητες, ευμενίδες, ευνοικαί θεαί κατ' ευφημιισμόν καλούμεναι ούτως εις την τραγωδίαν του Αισχύλου (Αισχύλου Ευμενίδες, στ. 415-417). Είναι οι άγρυπνοι φρουροί των θεμελιωδών νόμων της κοινωνίας και της οικογένειας, και ιδιαίτερως της ανθρώπινης ζωής. Εξ ου και καταδιώκουν τον μητροκτόνο, άρα μισαμένο, Ορέστη, ο οποίος καταφεύγει εις τον Άρειο Πάγο, όπου αθώνεται με την ψήφο της Θεάς Αθηνάς. Ούτω πως, οι Ερινύες εξευμενίστηκαν γενόμενοι Ευμενίδες ως ανωτέρω. Παράλληλως, με τη δράση των Ερινυών ο ποιητής μας αποκαλύπτει και την καταστρεπτική δύναμη της πατρικής κατάρας:

«Τοιάσδ Αράς πρόσθε ελθειν εμοί
και μη ξατιμάζητον, ει τυφλού πατρός
Τοιδώδ' έφυτον Αίδε γαρ ταδ 'ουκ έδρων»
(Σοφοκλέους Οιδίπους επί Κολωνώ, στ. 1375-1379)
"Τέτοιες και πριν σας είπα κατάρες εγώ κι όμοια
σας λέω και τώρα, για να μάθετε πως πρέπει
τους γονιούς να τιμάτε κι όχι, αν σεις σπουδαίοι
έχετε γίνει, τον τυφλό σας πατέρα να περιφρονάτε"

Πρόκειται περί μιας προειδοποίησης του περιπλανηθέντος Οιδίποδος, αφού οι γιοι του και οι πολίτες της Θήβας τον εξόρισαν στην Αττική ως ανόσιο, τυχών συμπαραστάσεως μόνο από τις κόρες του Αντιγόνη και Ισμήνη. Οι έχοντες κόρες να χαίρονται! Ακόμη, η τραγωδία Φοίνισσες του Ευριπίδη προσπαθεί να δικαιολογήσει τον Οιδίποδα, για τις φοβερές κατάρες του εναντίον των παιδιών του. Κι αυτό επειδή μια κατάρα ως προκαλούσα φόβο στον άνθρωπο δεν αιτιολογείται με τίποτε:

«...διότι καθώς ούτε τιμούσαν τον πατέρα τους ούτε τον άφηναν να βγει έξω από το σπίτι τον δυστυχισμένο άνιρα, τον εξαργίωσαν και ξεστόμισε γι' αυτούς (Ετεοκλή και Πολυνείκη) κατάρες φοβερές (αράς δεινάς) καθώς ήταν κακοπαθημένος κι από πάνω περιφρονημένος» (Ευριπίδης Φοίνισσαι στ. 874-877)

Κατ' ακολουθίαν οι αρχαίοι Έλληνες φοβούνται την κατάρα ως διαθέτουσαν μαγική δύναμιν, γι' αυτό δύσκολα καταριώνται κάποιον, της σωφροσύνης κατισχύουσας του θυμικού. Οι σύγχρονοι, με κατάδηλα τα αρνητικά σημάδια της αγωγής τους μεταλλάσσουν το φέρεσθαι των αρχαίων μας σε κάτι το αξιοθρήνητο και αξιοδάκρυτο. Ας πορευτούμε, στοχαζόμενοι, φίλοι μου.

Διόνυσος 16-7-2013
Σωκράτης Γρηγορόπουλος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΘΑΙΟΥ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο άνθρωπος που μου έδειξε το Αίψυ σπιθαμή προς σπιθαμή

Στις 15 Οκτωβρίου 2014 απεβίωσε ο **Γεώργιος Ματθαίου Σωτηρόπουλος**. Γεννήθηκε το 1924 στο Παλαιοχώρι Τρυπών (νυν Χρυσοχωρίου) Ζαχάρως, στους πρόποδες του Αιπίου, του «Κάστρου» όπως λέγεται τοπικά, με την αρχαία ακρόπολη και το υπό αναστήλωση σήμερα θέατρο στο πλάτωμά του. Κλασσικό παράδειγμα κατοίκου του χωριού - και των χωριών της ευρύτερης περιοχής στην εποχή του -, υπήρξε ένας ευσυνειδητός, πολύ εργατικός και νοικοκυρεμένος γεωργοκτηνοτρόφος και αφοσιωμένος οικογενειάρχης με την καλωσυνάτη σύζυγό του Γιαννούλα. Έντιμος και ανιδιοτελής, αξιοπρεπής, ευφυής, με ανώτερο πνεύμα, πατριωτισμό και ιδι-

αίτερη ευαισθησία για τις αρχαιότητες του τόπου του. Στις 15 Ιουλίου του 1997, στην προσπάθειά μου να καταγράψω φωτογραφικά τις αρχαιότητες του Κάστρου, ύστερα και από παρότρυνση του τότε Προέδρου του Πολιτιστικού Συλλόγου Χρυσοχωριτών Ολυμπίας «Ο Άγιος Γεώργιος» αείμνηστου Σωκράτη Φ. Γρηγορόπουλου, πρώτου του εξαδέλφου, ο Γιώργος με ξενάγησε στον χώρο αυτό.

Ως βοσκός επί 10ετίες, εγνώριζε τον τόπο σπιθαμή προς σπιθαμή. Στην πολύωρη επίσκεψή μας, μου έδειχνε το κάθε σημείο, αναφέροντας και το όνομά του, ή και τη σημασία του, όπως είχαν παραδοθεί δια μέσου των χιλιετηρίδων

στους κατοίκους των Τρυπών και ιδιαίτερα της συνοικίας του Παλαιοχωριού στα ριζά του Κάστρου.

Εκφράζω την εκτίμησή μου για τον Γιώργο Σωτηρόπουλο και του εύχομαι καλό αιώνιο ταξίδι. Το αναλυτικό φωτογραφικό μου αρχείο για το Κάστρο και το θέατρό του αποτελεί μνημόσυνο γι' αυτόν.

Π. Η. Κυριακοπούλου
π. Καθηγήτρια Γεωπονικού
Πανεπιστημίου Αθηνών
Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου
Χρυσοχωριτών Ολυμπίας
«Ο Άγιος Γεώργιος»

Η ανάπτυξη του Κυπαρισσιακού Κόλπου και του Καϊάφα Προεδρικό Διάταγμα

Η ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Πραγματοποιήθηκε στις 13 Αυγούστου στη Ζαχάρω η προγραμματισμένη ημερίδα της Ομοσπονδίας Τοπικών Συλλόγων Επαρχίας Ολυμπίας στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ζαχάρως.

Τα θέματα σε γενικά πλαίσια εισηγήθηκε ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας κ. **Δημήτρης Μανώλης** ο οποίος είχε και το συντονισμό της διαδικασίας.

Ως προς το πρώτο θέμα καθολική υπήρξε η θέση όλων των φορέων ότι δεν πρέπει επ' ουδενί η λί-

μνη Καϊάφα να χάσει τον κοινόχρηστο χαρακτήρα της και προς τούτο εξουσιοδοτήθηκε το Δ.Σ. της Ομοσπονδίας να συντάξει το σχετικό ψήφισμα το οποίο θα προωθηθεί στα αρμόδια Υπουργεία και την Κυβέρνηση.

Το σχέδιο του προεδρικού διατάγματος, η διαβούλευση του οποίου λήγει στις 8 Σεπτεμβρίου, η πλειοψηφία των εκπροσώπων των φορέων συμπεριλαμβανομένου και του Περιβαλλοντικού Συλλόγου Ζαχάρως δια του προέδρου κ. **Κ. Αγραπηδά**, βρήκε να κινείται σε θετική κατεύθυνση αφού και το φυσικό περιβάλλον και τα οικοσυστήματα της περιοχής προστατεύει, και επιτρέπει την ανάπτυξη σε ήπια βέβαια μορφή. Χρειάζεται όμως κάποιες βελτιωτικές τροποποιήσεις σε επί μέρους σημεία ως προς τα οποία θα υπάρξουν συγκεκριμένες προτάσεις στα πλαίσια της διαβούλευσης.

Η συζήτηση συνδυάστηκε και με το προ πενθημέρου αιφνιδώς κυκλοφορήσαν σχέδιο προεδρικού διατάγματος για τη δημιουργία του Περιφερειακού Πάρκου Λίμνης Καϊάφα, θινών Κυπαρισσίας και θαλάσσιας περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας από το Ακρωτήριο Κατακόλου έως την Κυπαρισσία και τον καθορισμό ζωνών προστασίας χρήσεων, όρων και περιορισμών δόμησης και την ίδρυση Φορέα Διαχείρισης.

Ο εκπρόσωπος του Δήμου δήλωσε ότι μετά από συζήτηση του θέματος στο δημοτικό συμβούλιο θα συνταχθεί άμεσα μελέτη που θα απαντά στα θέματα που θέλει να ρυθμίσει το σχέδιο του διατάγματος.

**ΑΠΟ ΤΟ Δ.Σ.
ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ**

Φωτο: Φώτης Γ. Βλάχος

Η ημερίδα της Ομοσπονδίας στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ζαχάρως

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Με τη συμμετοχή σαράντα και πλέον Συλλόγων και φορέων της Ολυμπίας και Ηλείας αλλά και πολλών απλών πολιτών πραγματοποιήθηκε στις 13 Αυγούστου, στη Ζαχάρω η από καιρό προγραμματισμένη ημερίδα της Ομοσπονδίας των Συλλόγων Επαρχίας Ολυμπίας με αντικείμενο την προστασία του δημόσιου-κοινόχρηστου χαρακτήρα της λίμνης Καϊάφα η οποία με το γνωστό σ/ν για τον αιγιαλό και την παραλία, το οποίο τελικά αποσύρθηκε, έμμεσα αλλά σαφώς μεθοδεύταν να αποχαρακτηρισθεί και να περιπέσει σε απλό ιδιωτικό ακίνητο του Κράτους.

Η συζήτηση συνδυάστηκε και με το προ πενθημέρου αιφνιδώς κυκλοφορήσαν σχέδιο προεδρικού διατάγματος για τη δημιουργία του Περιφερειακού Πάρκου Λίμνης Καϊάφα, θινών Κυπαρισσίας και θαλάσσιας περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας από το Ακρωτήριο Κατακόλου έως την Κυπαρισσία και τον καθορισμό ζωνών προστασίας χρήσεων, όρων και περιορισμών δόμησης και την ίδρυση Φορέα Διαχείρισης.

Το σχέδιο του προεδρικού διατάγματος, η διαβούλευση του οποίου λήγει στις 8 Σεπτεμβρίου, η πλειοψηφία των εκπροσώπων των φορέων συμπεριλαμβανομένου και του Περιβαλλοντικού Συλλόγου Ζαχάρως δια του προέδρου κ. **Κ. Αγραπηδά**, βρήκε να κινείται σε θετική κατεύθυνση αφού και το φυσικό περιβάλλον και τα οικοσυστήματα της περιοχής προστατεύει, και επιτρέπει την ανάπτυξη σε ήπια βέβαια μορφή. Χρειάζεται όμως κάποιες βελτιωτικές τροποποιήσεις σε επί μέρους σημεία ως προς τα οποία θα υπάρξουν συγκεκριμένες προτάσεις στα πλαίσια της διαβούλευσης.

Τη θετική κατεύθυνση του σχεδίου προεδρικού διατάγματος υποστήριξε και η παρισταμένη βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ κ. **Έφη Γεωργοπούλου**, επισημαίνοντας σημεία δευτερεύουσας, όπως είπε, σημα-

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΖΑΧΑΡΩΣ

Επαφές στο υπουργείο Περιβάλλοντος σχετικές με τη μελέτη του σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος που αφορά τον Κυπαρισσιακό κόλπο, είχε ο δήμαρχος Ζαχάρως **Πανταζής Χρονόπουλος**.

Ακόμα για το θέμα των ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων μπορεί να επιτραπεί η δημιουργία νέων στη θέση Κλειδί κοντά στο νταμάρι του Καϊάφα.

Στην παραλιακή ζώνη προτάθηκε να είναι εφικτή η δημιουργία

Ο Κυπαρισσιακός κόλπος με τον Καϊάφα

Εκεί έκανε γνωστές τις θέσεις του δήμου και έθεσε μια σειρά από δραστηριότητες που ακυρώνονται στην ευρύτερη περιοχή με την εφαρμογή του συγκεκριμένου σχεδίου.

Σύμφωνα με πληροφορίες ο κ. Χρονόπουλος φέρει να πέτυχε να επιτραπεί στη λίμνη Καϊάφα ο ελλιμενισμός σκαφών, το θαλάσσιο σκι, η κωπηλασία αλλά και η λειτουργία υδατοδρομίου.

καταστημάτων έως 50 τ.μ. με ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων, πάνω από τον αιγιαλό.

Τέλος σε ότι αφορά τη ζώνη από τη Νέδα έως τον Καϊάφα, προτάθηκε να επιτρέπεται η δημιουργία ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων πέντε έως επτά αστέρων, αλλά σε έκταση όχι μικρότερη των είκοσι στρεμμάτων.

Πηγή: **eproini.gr**

Συνέχεια από τη σελ. 8

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΖΑΧΑΡΑΙΩΝ Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΦΟΥΡΛΗ

Σύνοψη παρατηρήσεων επί του σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος για τον Χαρακτηρισμό των χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών «GR2330005: Θίνες και παραλιακό Δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος», «GR2330008: Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία» και «GR2550005: Θίνες Κυπαρισσίας (Νεοχώρι - Κυπαρισσία)» ως «Περιφερειακό Πάρκο Λίμνης Καϊάφα, Θινών Κυπαρισσίας και Θαλάσσιας περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας από το Ακρωτήριο Κατάκολο έως την Κυπαρισσία», και την ίδρυση Φορέα Διαχείρισής τους.

Στις 8/8/2014 δόθηκε στην δημοσιότητα από το Υ.Π.Ε.Κ.Α. σχέδιο Π.Δ. που αφορούσε στην καθιέρωση ειδικού καθεστώτος περιβαλλοντικής προστασίας των χαρακτηρισθεισών ως περιοχών «NATURA» της Λίμνης Καϊάφα, του δάσους της Στροφυλιάς Καϊάφα, της θαλάσσιας και της παραθαλάσσιας περιοχής του Κυπαρισσιακού Κόλπου. Παράλληλα, δόθηκε στην δημοσιότητα και το μέρος της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης στην οποία στηρίχθηκε το παραπάνω σχέδιο και που αφορούσε στην θαλάσσια περιοχή του Νότιου Κυπαρισσιακού Κόλπου (από την Νέδα μέχρι την Κυπαρισσία).

Με βάση το ως άνω σχέδιο Π.Δ. η ευρύτερη περιοχή του Κυπαρισσιακού Κόλπου, της λίμνης Καϊάφα και του δάσους της Στροφυλιάς ως «Περιφερειακό Πάρκο» τίθεται σε ειδικό καθεστώς διαχείρισης και προστασίας υπό την εποπτεία «Φορέα Διαχείρισης» με έδρα την Ελαία του Δήμου Τριφυλίας. Στα πλαίσια του προτεινόμενου καθεστώτος προστασίας τίθενται σημαντικοί περιορισμοί στις δραστηριότητες που μπορούν να ασκηθούν εντός των ειδικότερων περιοχών του «Περιφερειακού Πάρκου». Γίνεται ειδική μνεία αναφορικά με την προστασία τριών αρχαιολογικών χώρων (Φιγαλεία, Βουνάκι και Περιστεριά) που -κατά την άποψη του συντάκτη του σχεδίου- σχετίζονται με το «Περιφερειακό Πάρκο».

Αποτελεί βέβαια σημαντική παράλειψη του προταθέντος σχεδίου Π.Δ. η μη συμπερίληψη στις προστατευόμενες περιοχές τόσο των αρχαιολογικών χώρων «Ελληνικού» (Σταυρός), Κάτω Σαμικού, Αρήνης και Μακίστου, οι οποίοι είναι χωρικά όμοροι με την λίμνη Καϊάφα, των μυκηναϊκών θολωτών τάφων («Νέστορα») στην Καλίδωνα, όσο και της «Ακρόπολης Πλατιάνας», που συνέχεται με τον ορεινό όγκο του Λαπίθα και πιθανόν να αποτελεί το ομηρικό Αίψυ - την στιγμή μάλιστα που εντάσσεται ως προστατευόμενος αρχαιολογικός χώρος αυτός της Φιγαλείας, που ουδεμία χωρική σχέση με τις περιοχές προστασίας του Περιφερειακού Πάρκου.

Περαιτέρω, προκειμένου να μην αποτελέσει η προτεινόμενη προστασία τροχοπέδη στην ομαλή ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Ζαχάρως, θα πρέπει ορισμένοι αυστηροί περιορισμοί να αμβλυνθούν και να εναρμονιστούν με τα ήδη ισχύοντα. Αυτό αφορά ιδίως τους προτεινόμενους πολεοδομικής φύσεως περιορισμούς της παραλιακής ζώνης (επιτρεπόμενες δραστηριότητες, χρήσεις γης, αρτιότητες, ύψος οικοδομών) οι οποίοι σκόπιμο θα ήταν να ταυτίζονται με τους ήδη ισχύοντες στην Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) της Ηλείας, ώστε να είναι εφικτή η ανάπτυξη τουριστικής επιχειρηματικής δραστηριότητας και στην παραλιακή ζώνη (περιοχή παραλίας Ζαχάρως, Νεοχωρίου, Θολού, Γιαννιτσοχωρίου). Οι πολύ αυστηροί περιορισμοί που σχετίζονται με την προστασία της χελώνας *caretta-caretta* οφείλουν να περιοριστούν στην καθαυτό περιοχή της ορατής από την θάλασσα παραλιακής ζώνης και στα σημεία όπου αποδεδειγμένα υπάρχει ωτοκόκια του είδους αυτού.

Επίσης, για την καλύτερη προστασία και διαχείριση της Λίμνης Καϊάφα, θα ήταν ενδεδειγμένη η ανάθεσή της στην εποπτεία ενός ειδικότερου φορέα, απασχολούμενου με την ανάδειξη και ισόρροπη ανάπτυξη της. Σε κάθε περίπτωση ενδείκνυται να προστεθεί στις επιτρεπόμενες δραστηριότητες επί του Νησιού της Αγ. Αικατερίνης Καϊάφα πρόβλεψη για λειτουργία και χώρου/χώρων (οριοθετημένων) καφέ/εστιατορίου/ταβέρνας για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών (όχι μόνον χώρου υποδοχής

επισκεπτών και αναψυκτηρίου).

Θα ήταν δε σκόπιμη και η καθιέρωση εξαίρεσης από το καθεστώς περιορισμών των εγκαταστάσεων, ώστε να επιτρέπονται αναψυκτήρια, εστιατόρια και ταβέρνες που ευρίσκονται σε ιδιωτικές ιδιοκτησίες εντός της περιοχής προστασίας περίξ της λίμνης Καϊάφα, παρακείμενες στην Ε.Ο. Πύργου - Ζαχάρως και σε μία ακτίνα εύρους 50 μ. από αυτήν, προς εξυπηρέτηση των επισκεπτών και διερχομένων.

Τέλος, στην περίπτωση που παραμείνει ο αρχικός σχεδιασμός για έναν φορέα διαχείρισης για Καϊάφα και Κυπαρισσιακό Κόλπο, έδρα του φορέα προτείνεται να είναι όχι η Τ.Κ. Ελαίας του Δήμου Τριφυλίας, αλλά η Τ.Κ. Γιαννιτσοχωρίου του Δήμου Ζαχάρως, με δεδομένη την σημασία του Καϊάφα ως οικοσυστήματος και την θέση του εντός των ορίων του Δήμου Ζαχάρως. Σημαντικό είναι ότι η Τ.Κ. Γιαννιτσοχωρίου έχει επιπλέον ακριβώς τα ίδια χαρακτηριστικά με την Τ.Κ. Ελαίας (εντοπίζεται και αυτή πλησίον των ορίων των δύο Περιφερειακών Ενοτήτων, στις οποίες ανήκει το σύνολο της προστατευόμενης περιοχής) με το πλεονέκτημα ότι στην Τ.Κ. Γιαννιτσοχωρίου υφίστανται κτίρια εγκαταστάσεων ιδιοκτησίας του Δήμου Ζαχάρως, τα οποία θα μπορούσαν να φιλοξενήσουν άριστα την διοίκηση του φορέα διαχείρισης. Σε αυτό το πλαίσιο, δεν παρίσταται εύλογη η λειτουργία παραρτήματος του φορέα στον Πύργο Ηλείας. Αντιθέτως, σε κάθε περίπτωση είναι εύλογη η λειτουργία παραρτήματος είτε επί της νήσου της Αγ. Αικατερίνης στον Καϊάφα, είτε στην ευρύτερη περιοχή της Ζαχάρως.

Βασίλειος Φουρλής

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ

Αξιότιμοι κύριοι,

Σε σχέση με το προς διαβούλευση σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για τον Χαρακτηρισμό των χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών «GR2330005 κ.λπ. από το Ακρωτήριο Κατάκολο έως την Κυπαρισσία», και την ίδρυση Φορέα Διαχείρισής τους, παρατηρούμε πως σύμφωνα με αυτό, παραμένει εκτός πλαισίου προστασίας ο κηρυγμένος με το Π.Δ. της 30/10/1924 (Φ.Ε.Κ. τ. Α' 279/6-11-1924) αρχαιολογικός χώρος της «Ακρόπολης Πλατιάνας», με τους σημαντικούς αρχαίους τάφους γύρω της, στη θέση «Πετροπηγάδα Μακίστου» και ενδέχεται να σχετίζεται με το Ομηρικό Αίψυ.

Ο χώρος αυτός έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς εντός αυτού ευρίσκεται, μεταξύ άλλων, το μοναδικό πέτρινο αρχαίο θέατρο στην Π.Ε. Ηλείας. Πρόσφατα δε, με πρωτοβουλία του Συλλόγου μας, του μη κερδοσκοπικού σωματείου «Διάζωμα» και της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης Δυτικής Ελλάδας ξεκίνησαν οι εργασίες για την εκπόνηση της μελέτης αποκατάστασής του.

Με δεδομένα τα ανωτέρω, καθώς και την εύρεση του ως άνω αρχαιολογικού χώρου επί του όρους Λαπίθα (οι πλαγιές του οποίου αποτελούν προστατευόμενο φυσικό σχηματισμό κατά το σχέδιο Π.Δ.), θεωρούμε ότι και ο ως άνω αρχαιολογικός χώρος θα πρέπει να ενταχθεί στην προστασία και τη διαχείριση που προβλέπει το σχέδιο Π.Δ. για τους αρχαιολογικούς χώρους «Βουνάκι», «Περιστεριά» και «Φιγαλείας» - πολλώ δε μάλλον όταν ο τελευταίος ουδεμία άμεση σχέση ή συνάφεια έχει με την προτεινόμενη περιοχή προστασίας του Περιφερειακού Πάρκου.

Μετά τιμής,

Για τον «Σύλλογο Μακισταίων Ολυμπίας»

Ο Πρόεδρος
Φώτης Γ. Βλάχος

Ο Γενικός Γραμματέας
Αχιλλέας Γ. Δημόπουλος

Ο ΔΙΑΓΩΝ

Στην απόφασή μου, να γράψω αυτές τις αράδες για το ποτάμι μας, με οδήγησε το ερέθισμα που μου έδωσε το μεστό και εμπειριστατωμένο άρθρο της Προέδρου του Συλλόγου μας, της αγαπητής μου Παναγιώτας Κυριακοπούλου (ΜΑΚΙΣΤΙΑ τεύχος 73/2013), με την οποία με συνδέουν βαθιά και ειλικρινή αισθήματα. Μου γεννήθηκε η σφοδρή επιθυμία να καταγράψω τις θύμησες και τα βιώματα, της παιδικής μου ζωής στο ποτάμι. Εκείνα τα βιώματα ήταν τόσο έντονα και οι αναμνήσεις τόσο ανεξίτηλα χαραγμένες στη μνήμη μου, που παραμένουν νωπές και αναλλοίωτες, παρότι έχουν περάσει δεκαετίες ολόκληρες. Λες και ήταν χτες!

Η σχέση μου με το Διάγοντα είναι ιδιαίτερη, γιατί εκεί υπάρχουν οι ρίζες μου. Δίπλα ακριβώς στο ποτάμι και στη θέση "ΓΚΡΕΜΙΣΜΕΝΗ", βρίσκεται το χωράφι μας, όπου είχαμε το γρέκι μας κι εκεί πέρασα τα ανέμελα παιδικά μου χρόνια. Οι δεσμοί μου με το ποτάμι είναι άρρηκτοι και ισχυροί.

Σ' αυτό πρωτοπλατσαίρισα και με το ολοκάθαρο και κελαρυστό νερό του έσβηνα τη δίψα μου! Εκεί αλουπογάνιζα, άλλοτε παίζοντας με τα σφαιράκια κι άλλοτε πιάνοντας καβούρια! Πόσες φορές δεν το περπάτησα ίσιαμε τη σπηλιά, που είναι οι πηγές του και κάτω μέχρι εκεί που κατηγορίζει αριστερά, για να σμίξει με τον Αλφειό! Τα καλοκαίρια περιπλανιόμουνά ώρες ολόκληρες στους μικρούς και μεγάλους καταρράκτες του, στο δυσκολοδιάβατο φαράγγι και στο άβατο σταμνί του, θέλοντας να εξερευνησω όλες του τις μεριές και να μάθω το κάθε μυστικό του, με συντροφιά το ήρεμο κελάρυσμα του γάργαρου νερού, το ανεπαίσθητο θρόισμα των φύλλων, τα γλυκά κελαηδίσματα των πουλιών και τα μελωδικά κουδουνίσματα, από τις στάνες, που βοσκάνε στις γραφικές ραχούλες και στις κ α τ α π ρ ά σ ι ν ε ς β ο υ ν ο π λ α γ ι έ ς ! Το χειμώνα, με την ορμητικότητα του κι' εκείνο το ατέλειωτο βοηθίο, σκόρπιζε τον πανικό! Στις μεγάλες νεροποντές, που κατέβαζε φουσκωσιά, γινότανε άγριο και απειλητικό!

Πόσες φορές, δεν αγνάντεψα με δέος και ανατριχίλα, τις άγριες κατεβασιές του! Όταν άκουγα εκείνο το τρομερό του βούισμα, που ήταν ο προπομπός της φουσκωσιάς, καρτέραγα με ανυπομονησία αλλά και φόβο, να φανεί η ορμητική κατεβασία που παρέσυρε ό,τι εύρισκε μπροστά της! Όταν έβλεπα, να κατεβαίνει ορμητικός ένας τεράστιος όγκος θελού νερού, μαζί με ξεριζωμένα δέντρα και πέτρες, την κοίτη του να ξεχειλίζει και ν' ακούω εκείνη την εκκωφαντική βουή, ένιωθα σύγκρουση! Κι' όταν σ' εκείνο το χαημό άκουγα τα απανωτά αστραπόβροντα, όπου φύγει-φύγει. Εδώ ταιριάζουν οι στίχοι του δημοτικού μας τραγουδιού: «Σαν πήρα έναν κατήφορο στην άκρη το ποτάμι και το ποτάμι ήταν θελό, θελό κατεβασμένο, σέρνει λιθάρια ριζιμιά, δέντρα ξεριζωμένα...»

Ωστόσο, εκείνη η ανεμελιά μου δεν κράτησε πολύ. Από τα έντεκά μου μπήκα στον αγώνα και η ασχολία μου ήταν η ρητινοσυλλογή (το μάζεμα ρετσινιού). Τα καλοκαίρια, αμέσως μόλις έκλειναν τα σχολεία, μέχρι που άνοιγαν το φθινόπωρο, δούλευα στον πευκώνα μας, που ήταν κοντά στο γεφύρι του Διάγοντα. Τώρα πια δεν υπάρχει, γιατί έπεσε κι' εκείνος θύμα της πύρινης λαίλαπας, η οποία άφησε πίσω της πληγές αγιάτρευτες!

Το ποτάμι για το χωριό μας, είχε ζωτική σημασία. Οι προγονοί μας, είχαν κατανοήσει την αξία και τα πλεονεκτήματα που είχε για τη ζωή τους και είχαν αξιοποιήσει την ευεργετική χρησιμότητά του με σημαντικά οφέλη. Είχαν κατα-

σκεύασει αρδευτικό κανάλι αρκετών χιλιομέτρων, κάτω από εξαιρετικά αντίξοες συνθήκες (πενιχρά μέσα, δύσβατη διαδρομή), με το οποίο διοχέτευαν το νερό, σε μεγάλη έκταση, έτσι ποτιζόταν ένα μεγάλο τμήμα των χωραφιών του χωριού. Εκείνο το έργο διαδραμάτιζε σοβαρό ρόλο στα οικονομικά του χωριού μας. Χάρη στην άφθονη άρδευση υπήρχε ποικιλία καλλιεργειών και τα χωράφια είχαν μεγάλη απόδοση. Στο ποτάμι γινότανε και το κοπάνημα των σπάρτων.

Τον Αύγουστο μήνα, οι κυράδες του χωριού κουβαλάγανε στο ποτάμι, άλλες με τα ζώα και άλλες ζαλιά, τα βρασμένα χερόβολα των σπάρτων. Τα βάζανε σε μικρές λίμνες, τα πλακωνανε με μεγάλες πέτρες, για να μην παρασυρθούν από το νερό και τ' αφήνανε να μουλιάσουνε. Μετά από δύο εβδομάδες, ακολουθούσε το κοπάνημα. Οι γυναίκες με τις θυγατέρες τους, παίρνανε τους κόπανους και αχάραγο πηγαίνανε στο ποτάμι, όπου αρχίζανε τη δουλειά. Επειδή εκεί ήταν τα λημέρια μου, είχα τη δυνατότητα να παρακολουθώ από κοντά, όλη τη διαδικασία, που είχε μεγάλο ενδιαφέρον. Άκουγα τα γκάπα-γκούπα από το κοπάνημα, τα γέλια, τα χωρατά και τα καλοπροαίρετα αλληλοπειράγματα των γυναικών, λες και ήταν διασκεδάση, και όχι δουλειά. Πολλές φορές, την ίδια μέρα κοπανάγανε 15-20 γυναίκες κι όταν πιάνανε το τραγούδι, ήταν κάτι το υπέροχο! Εκείνη η μελωδία από τις γλυκόλαλες φωνές που έβγαίνε από τη βαθιά κοιλάδα, μαζί με τα ρυθμικά κοπανήματα, δημιουργούσαν μια ατμόσφαιρα φανταστική!

Με τα αδιάκοπα κοπανήματα, άρχιζαν να φανερώνονται οι ίνες πάνω στα λεπτά κλωνάρια του χερόβολου και σιγά-σιγά ξεχώριζαν εντελώς, έτσι πετυχαίναμε να παράγουμε γνέμα, που ήταν πανομοιότυπο στην όψη με το νήμα από μαλλί, όχι όμως το ίδιο και ποιοτικά.

Στις δεκαετίες του '40 και '50, τα σπάρτα ήτανε περιζήτητα, γιατί με το γνέμα τους φτιάχναμε πολλά υφαντά στο λάκο (στρωσίδια, παλιάτσες, σακιά, ματαράτσια, ντορβάδες, ντισάκια κ.α). Ιδιαίτερα στην κατοχή και αρκετά χρόνια μετά, που υπήρχε μεγάλη ανέχεια, αρκετά καθημερινά ρούχα ήτανε από σπάρτινα υφαντά, γιατί το μάλλινο νήμα δεν επαρκούσε να καλύψει όλες μας τις ανάγκες!

Μια πολύ ευχάριστη απασχόληση στο ποτάμι ήταν το ψάρεμα. Η όλη διαδικασία ήταν συναρπαστική. Αφού εντοπιζάμε τη λίμνα που είχε ψάρια, την απομονώναμε, ανοίγοντας αυλάκι, με το οποίο εκτρέπαμε τη ροή του νερού, έτσι δε χυνότανε στη λίμνα. Παίρναμε το φλόμο (λεβούρι ή σπλιόμο), τον τσιοκανάγαμε και η γαλακτώδης ουσία που έβγαίνε, έπεφτε στο στάσιμο νερό της λίμνας. Το τσιοκάνημα συνεχιζόταν μέχρι ο φλόμος να καλύψει όλη την επιφάνεια του νερού. Μετά ανακατώναμε το νερό, για να πάει ο φλόμος παντού και περιμέναμε να δράσει. Μετά από λίγο, τα ναρκωμένα ψάρια βγαίνανε στην επιφάνεια και στις άκρες της λίμνας, για να βρούνε καθαρό νερό κι' ε μ ε ί ς που παραδοκώσαμε, τα π ι ά ν α μ ε με τις χούφτες μας και η ψαριά ήταν έτοιμη. Εκείνο το απεγνωσμένο σπαρτάρισμά τους στα χέρια μου, που μου προκαλούσε ανάμιχτα συναισθήματα, ήταν μια αίσθηση και μια εμπειρία μοναδική!!

Τις ανοιξιάτιες βραδιές, μαζί με άλλους συχωριανούς μου, με αναμμένα τα δαδιά στα χέρια, κατηγοριζάμε στο ποτάμι, μαζεύαμε καβούρια και φτιάχναμε την περιφήμη καβουρόπιτα, με την ιδιαίτερη γεύση και την ξεχωριστή της νοστιμιά!

Το ποτάμι ήταν το καλοκαιρινό στέκι των τσιοπάνηδων. Το απομεσήμερο, όλοι οι τσιοπάνηδες του χωριού, παίρνανε τα μαρτίνια τους, και ρο-

βολάγανε για το Διάγοντα. Ξεδιψάγανε με το καθαίο και δροσερό νερό, ά ν θ ρ ω π ο ι και ζώα και ξ α π ο σ τ έ ν α ν ε . Τότε όλες οι φαμελιές, είχανε μαρτίνια (γίδες-πρόβατα) άλλες πολλά και άλλες λίγα, έτσι εξασφάλιζαν τα τυροκομικά προϊόντα και το κρέας, που ήταν βασικά είδη της διατροφής μας. Πολύ χρήσιμο ήταν και το μαλλί από τα πρόβατα, με το οποίο φτιάχναμε ρούχα και σκεπάσματα. Χρήσιμη ήταν και η κοτζιά (γίδινο μαλλί), με την οποία κάναμε τα σαΐσματα.

Οι λυγερές βοσκοπούλες απολάμβαναν τη δροσιά κάτω από τα βαθύσκικωτα πλατάνια. Άλλες πλέκανε, άλλες κεντάγανε κι' άλλες γνέθανε. Σαν αρχίζανε όλες μαζί το δημοτικό τραγούδι, ο μακρόσυρτος και μελωδικός αντίλαλος, απλωνόταν, στην κατάφυτη κοιλάδα και στις γύρω λαγκαδιές, σαν απαλό χάδι!

Χαρακτηριστική φιγούρα ήταν ο μπαρμπα-Παναγιώτης ο Μπολιάρης, ο τσέλιγκας μας, που μας ορμήνευε και μας διασκεδάζε με τα τραγούδια του και τον ζουρλά του. Τα τσιοπανόπουλα προτιμούσαν το κολύμπι. Εμείς οι μικροί και άμαθοι πλατσιαράγαμε ολόγδυτοι στα ρηγά νερά μιας λίμνας «στα ποριά» και οι μεγαλύτεροι κολυμπάγανε στη «Γεράνια» λίμνα.

Το απογοιωματάκι, που έγερνε ο ήλιος και υποχωρούσε η κάψα, σκαριζανε τα γιδοπρόβατα και πηγαίνανε για τη βοσκή.

Εύλογα προβάλλει το ερώτημα: Πώς είναι η ζωή σήμερα στο ποτάμι μας; Όταν επισκέφτομαι εκείνα τα λημέρια μου, κάθε φορά ζω τη σκληρή πραγματικότητα. Τίποτα δεν είναι όπως τότε! Δε βλέπω τους τσιοπάνηδες ούτε τους ακούω να σαλαχάνε τα κοπάδια τους. Δεν ακούω τα βελάσματα, ούτε τα μελωδικά κουδουνίσματα, ούτε τον ζουρλά του γεροτσέλιγκα! Δεν ακούω τα γκάπα-γκούπα από το τσιοκάνημα, ούτε τα τραγούδια των κυράδων! Επικρατεί μια ανατριχιαστική βουβαμάρα και μια τρομαχτική ερημιά! Μόνο το ποτάμι μας παραμένει στη θέση του σταθερό και αμετακίνητο, με το νερό του να συνεχίζει το αδιάκοπο ταξίδι του!

Με λύπη βλέπω, ότι από τα αιωνόβια πλατάνια του ποταμού, που πέσανε θύματα της πύρινης λαίλαπας του 2007, έχουνε απομείνει οι κατάμαυροι κορμοί τους, που στέκουνε βουβοί, ξεροί και γυμνωμένοι! Τότε μου 'ρχονται στο νου οι στίχοι του δημοτικού τραγουδιού: «Τι έχεις καημένη πλάτανε και στέκεςι μαραμένους, μέρα και νύχτα στο νερό και πάλι μαραμένους...»

Όμως βλέποντας τα μικρά δεντράκια να φυτρώνουν μόνα τους και σιγά-σιγά να μεγαλώνουν, για να πάρουν τη θέση των καμμένων, νιώθω να με ξελαφρώνει μια αμυδρή ανακούφιση και να μη σβήνει η ελπίδα!

Αγναντεύοντας τριγύρω, παρακολουθώ σιωπηλά την ανυπολόγιστη καταστροφή που άφησε πίσω της, εκείνη η πυρκαγιά! Βλέπω τους γύρω λόφους και τα γνώριμα βουνά, να είναι αποψιλωμένα και αντί για ψηλά κα μεγαλόκορμα δέντρα, υπάρχουν θάμνοι (λουζες, κατσιοπρίνια και σφαλάχτια)!

Όμως, όπως το βροντοφώναξε ο Γέρος του Μοριά, ο Μεγάλος Εθνικός μας Ήρωας, η ψυχή της επανάστασης του '21, στον θηριώδη και αιμοσταγή Ιμπραήμ, όταν τον κάλεσε να παραδοθεί, η ευλογημένη μας γη θα ματακάνει δέντρα, θα ξαναγινούνε οι λόγγοι και τα δάση και θα μας δίνουνε απλόχερα, το ζωγόνο τους οξυγόνο και την ανακουφιστική δροσιά τους!!!

Άστρος, 20/2/2014

Αριστομένης Γρηγορόπουλος
π. Γενικός Επιθεωρητής ΓεΛ/σου
Εθνικής Τράπεζας

Η ΔΙΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΟΝΤΑ

Σε προηγούμενα φύλλα της εφημερίδας «Μακιστία» (φύλλα αρ. 73, 74 και 75), υπάρχουν οι αναφορές στον ποταμό Διάγοντα.

Φωτο: Γιώργος Βλάχος

Εικόνα 1. Ένα όμορφο σημείο στο Διάγοντα

Το καλοκαίρι του 2013, μέλη του Συλλόγου Μακισταίων επραγματοποίησαν επίσκεψη στο Τρανό Γεφύρι και περπάτησαν εντός της κοίτης του Διάγοντα από εκεί μέχρι το Γεφύρι της Τσεμπερούλας στο χωριό Μπαρακίτικα (Μακιστία 74, σελ.15), διαδρομή 1,5 ώρας ή 4 χιλιομέτρων, περίπου. Το περασμένο καλοκαίρι (2014), επραγματοποιήσαμε 3 επισκέψεις στον Διάγοντα. Η πρώτη έγινε στις 5 Αυγούστου και αφορούσε το τμήμα του από το Γε-

Εικόνα 2. Το παλιό γεφύρι επισκευασμένο από το Δήμο Κρεστένων

Φωτο: Γιώργος Βλάχος

Εικόνα 3. Η ένωση του Διάγοντα με τον Αλφειό

Φωτο: Φώτης Κοπανισάνος

Εικόνα 4. Η σπηλιά στο Διάγοντα

φύρι της Τσεμπερούλας μέχρι τις εκβολές του στον Αλφειό (Φωτ. 1), διαδρομή 2,5 ωρών ή 6 χιλιομέτρων περίπου. Συμμετείχε σημαντικός αριθμός (άνω των 20) κατοίκων του Χρυσχωριού, της Μακίστου και της Πλατιάνας, ηλικίας από 9 έως 80 ετών. Περπατήσαμε εντός της κοίτης του ποταμού, περνώντας και από το πρόσφατα αναπαλαιωμένο γεφύρι του στην Τρυπητή (Φωτ. 2 και 5) μέχρι την εκβολή του στον Αλφειό (Φωτ. 3). Ήταν μια αξεχαστη διαδρομή, παρά τις σχετικές ανωμαλίες και εμπόδια της κοίτης, την οποία ευχαριστήθηκαν όλοι. Στο τέλος της διαδρομής βρίσκεται η οικία που διαμένει η οικογένεια του κ. Κουτσογιαννάκη. Εκείνος και η σύζυγός του χάρηκαν πολύ στο αντίκρισμα της ομάδας μας και με μεγάλη χαρά μας προσέφεραν διάφορα κεράσματα και τους ευχαριστούμε πολύ.

Εικόνα 5. Το παλιό γεφύρι στην Τσεμπερούλα

Στις 10 Αυγούστου επισκεφθήκαμε τις «αρχές» του Διάγοντα, κοντά στην πρώτη του μικρή πηγή στη θέση Κοκολαγκάδι στο Χρυσούλι Μυρωνίων, πάνω από το Αράκλωβο.

Στις 13 Αυγούστου επισκεφθήκαμε τις προαναφερθείσες πηγές της Σπηλιάς (Φωτ. 4) με το φράγμα υδρεύσεως της Ζαχάρως, δίπλα στη θέση Τριλάγκαδα ή Μεσοβούνια.

Η διαδρομή του ποταμού από τις εκβολές του στον Αλφειό μέχρι το Τρανό Γεφύρι και για μικρό διάστημα πάνω από αυτό είναι εξ ολοκλήρου βαθιά και ευχάριστη. Πάνω από εκεί και μέχρι την αρχή του στο Χρυσούλι, είναι βαθός κατά διαστήματα, διακοπτόμενος από δυσδιάβαστα φαράγγια ή γκρεμούς, οπότε στα αντίστοιχα αρνητικά διαστήματα η προσπέλαση της συνέχειάς του γίνεται μέσω πλευρικών δίοδων.

Π. Η. Κυριακοπούλου
π. Καθηγήτρια Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών
Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Χρυσχωριτών Ολυμπίας
«Ο Άγιος Γεώργιος»

Καλοκαιρινές εκδηλώσεις

ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗΜΟΝΑ ΣΤΗΝ ΜΑΚΙΣΤΟ

Στις 26 Ιουλίου πραγματοποιήθηκε στην Μάκιστο το Πανηγύρι του Αγίου Παντελεήμονα στην πλατεία Αγίου Ιωάννη. Ήταν η δεύτερη συνεχόμενη χρονιά που ο Σύλλογός μας ανέλαβε να κάνει τη διοργάνωση του πανηγυριού μετά τις φωτιές του 2007, οπότε και διακόπηκε. Με μεγάλη χαρά είδαμε τον κόσμο της περιοχής να ανταποκρίνεται ξανά στο κάλεσμα του Συλ-

Το πανηγύρι της Μάκιστου 2014

λόγου και η προσέλευση να φτάνει σε πολύ υψηλά επίπεδα. Παρευρέθησαν εκπρόσωποι της Δημοτικής Αρχής και όλοι οι Πρόεδροι των Συλλόγων της γύρω περιοχής. Ευχαριστούμε τους πατριώτες και τους επισκέπτες που μας τίμησαν με την παρουσία τους. Μεγάλη συμβολή στην επιτυχία της εκδήλωσης είχε το καλλιτεχνικό πρόγραμμα με την **Νάντια Καραγιάννη-Τσέρτου**, τον **Νίκο Καραγιάννη** και την **ορχήστρα τους** να παρουσιάζουν ένα εξαιρετικό πρόγραμμα με δημοτικά και λαϊκά τραγούδια. Όλοι μας απολαύσαμε την ποιότητα των τραγουδιστών και των οργανοπαίκτων. Ο ήχος ήταν πολύ καλός, το κέφι

Και η νεολαία στο πανηγύρι μας

απογειώθηκε και το γλέντι κράτησε μέχρι πρωίας. Επίσης πολύ σημαντικό ήταν ότι το πανηγύρι μας έγινε σε έναν αναβαθμισμένο χώρο καθώς η πλατεία του Αγίου Ιωάννη είναι από φέτος το καλοκαίρι πλακοστρωμένη, ένα έργο που είναι δωρεά της Vodafone στο χωριό μας για τις πυρκαγιές του 2007 και το εκτέλεσε ο Δήμος Ζαχάρως. Η όλη διοργάνωση στηρίχθηκε στην εθελοντική εργασία μελών του Συλλόγου και γενικότερα πατριωτών, χωρίς την συμβολή των οποίων δεν θα ήταν δυνατή η πραγματοποίηση της εκδήλωσης. Τους ευχαριστούμε όλους. Επίσης ευχαριστούμε τους αδελφούς **Γιώργο και Δημήτρη Λαμπρόπουλο** του Ιωάννη καθώς και το **Γιώργο Λαμπρόπουλο** του Αριστομένη για την παραχώρηση του χώρου για την ασφαλή στάθμευση των αυτοκινήτων των επισκεπτών. Ιδιαίτερα να ευχαριστήσουμε το **Δήμο Βλάχο** του Ιωάννη για την προσφορά των κρεάτων του.

Σκοπός του Συλλόγου είναι η καθιέρωση του εορτασμού του Αγίου Παν-

τελεήμονα με κάθε φορά βελτιωμένο περιεχόμενο σε πολιτιστικό και καλλιτεχνικό επίπεδο. Ευχαριστούμε όλους για τη στήριξη και σας περιμένουμε το επόμενο καλοκαίρι!

ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΣΤΙΣ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Για άλλη μία χρονιά στις 15 Αυγούστου πραγματοποιήθηκε το καθιερωμένο **αντάμωμα** των Μακιστাইών, μετά τον εκκλησιασμό στην Παναγιά, στον περίβολο του Σχολείου. Προσφέρθηκαν καφές, αναψυκτικά, μπίρα, κρασί,

Στο αντάμωμα όλοι χορέψαμε

φαγητά και γλυκίσματα από τον Σύλλογο και από προσφορές συγχωριανών. Στην εκδήλωση ανταμώσαμε όλοι, ανταλλάξαμε νέα και πειράγματα και ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας απεύθυνε σύντομο χαιρετισμό. Η εκδήλωση συνεχίστηκε με χορό και τραγούδια, με την ηχητική υποστήριξη από τον **Αντώνη Κοκκαλιάρη**, τον οποίο και ευχαριστούμε.

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ ΣΤΟ ΔΡΩΜΕΝΟ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΖΑΧΑΡΩΣ

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα, 28-07-2014, η 4η γιορτή Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Παραδοσιακής Οικονομίας στον κατάμεστο προαύλιο χώρο του Γυμνασίου Ζαχάρως. Στη γιορτή αναβίωθηκαν

Οι συντελεστές της εκδήλωσης

και παρουσιάστηκαν δρώμενα του παραδοσιακού γάμου με πρωταγωνιστές τα μέλη των Συλλόγων. Η εκδήλωση διοργανώθηκε από τους Πολιτιστικούς Συλλόγους Μάκιστου, Χρυσοχωρίου, Μηλέας, Καλίδονας, Αρήνης, Αηλίου, Γιαννιτοχωρίου και Ξηροχωρίου σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Αθλητικό Οργανισμό του Δήμου Ζαχάρως «Καϊάφας». Τη σκηνοθεσία είχε αναλάβει ο σκηνοθέτης κ. **Βασίλης Φλώρος**, τον οποίο ευχαριστούμε πολύ. Ευχόμαστε οι Σύλλογοι να είναι πάντα τόσο ενωμένοι και οι γιορτές Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Παραδοσιακής Οικονομίας να συνεχίσουν και τα επόμενα χρόνια με όλο και καλύτερο περιεχόμενο.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΜΕΣΣΗΝΗ – ΜΟΝΗ ΒΟΥΛΚΑΝΟΥ – ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ

Ο Σύλλογός μας σε συνεργασία με το Σύλλογο Χρυσχωριού πραγματοποίησε στις 17 Αυγούστου μία πάρα πολύ σημαντική εκδρομή με επίσκεψη στους αρχαιολογικούς χώρους της Αρχαίας Μεσσηνίας και της Περιστεριάς καθώς και στην Μονή Βουλκάνου. Ξεκινήσαμε νωρίς-νωρίς με το ένα λεωφορείο από τη Μάκιστο και το άλλο από το Χρυσχώρι. Συναντηθήκαμε στον Άγιο Παντελεήμονα στη Ζαχάρω και, αφού, παραλάβαμε φίλους και πατριώτες μας από εκεί, ξεκινήσαμε. Συνολικά 105 άτομα, ηλικίας από 5 ως 85 ετών! Μετά από περίπου μιάμιση ώρα όμορφης διαδρομής μέσω Καλού Νερού και Μελιγαλά, φτάσαμε στο χωριό Μαυ-

Ο κ. Θέμελης εν μέσω των συμπατριωτών μας

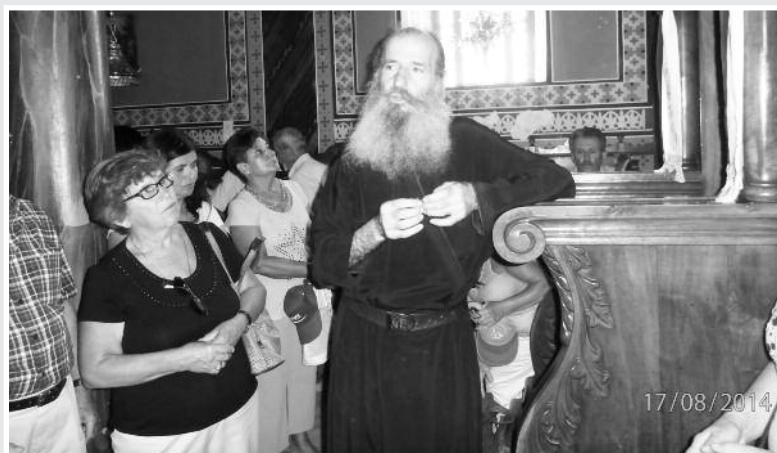
ρομάτι, όπου βρίσκεται η μεγάλη αρχαιολογικής σημασίας ανεσκαμμένη πόλη της Αρχαίας Μεσσηνίας. Εκεί μας περίμενε, προς μεγάλη μας τιμή, και μας ξενάγησε ο εξέχων **καθηγητής Αρχαιολογίας και διευθυντής των ανασκαφών** στην Αρχαία Μεσσηνή, ο κύριος **Πέτρος Θέμελης**. Η Αρχαία Μεσσηνή αποτελεί και το έργο ζωής του. Ο κύριος **Θέμελης** μας προσέφερε μία μοναδική ξενάγηση εξηγώντας μας σε απλό ύφος το καθετί που βλέπαμε, κάνοντας συγκινητικές αναδρομές στην ιστορία της ανασκαφής και τις αντιξοότητες που συνάντησε, τον ενθουσιασμό στην εμφάνιση των ευρημάτων και τον τρόπο με τον οποίο προχωρούσε η ανασκαφή. Με τις περιγραφές του δε, ζωντάνευε μπροστά μας η Αρχαία Μεσσηνή και η ζωή

Ο κ. Θέμελης μαζί μας στο αρχαίο θέατρο Μεσσηνίας

των κατοίκων της, ενώ δεν κουραζόταν να απαντάει σε κάθε πιθανή –και... απίθανη- ερώτησή μας. Επισκεφθήκαμε το Θέατρο, το Ασκληπιείο, το Εκκλησιαστήριο, το Στάδιο και γενικά όλη την ανασκαφή, ενώ ο κύριος Θέμελης μας ενημέρωσε και για το πώς πρόκειται να προχωρήσει η ανασκαφή. Μετά την ανεπανάληπτη αυτή ξενάγηση επισκεφτήκαμε το παρακείμενο Μουσείο και έπειτα είχε φτάσει η ώρα να φύγουμε και να πάμε δίπλα στην Μονή Βουλκάνου.

Στην **Μονή Βουλκάνου** μας υποδέχθηκαν οι μοναχοί στους οποίους προσφέραμε τα καθιερωμένα δώρα. Μας έγινε ξενάγηση, όπου θαυμάσαμε το Μοναστήρι, την **Εικόνα της Παναγίας «Η Οδηγήτρια η επονομαζόμενη τω όρει Βουλκάνου»**, την βιβλιοθήκη και μας προσφέρθηκαν λουκούμια και νερό.

Ο μοναχός μας ενημερώνει για την εικόνα της Παναγίας

Δυστυχώς λόγω πίεσης του χρόνου δεν ανεβήκαμε στην Μονή της Κορυφής, το παλιό μοναστήρι που εγκαταλείφθηκε τον 17ο αι., όπου βρίσκεται και το ιερό του Δία Ιθωματά.

Στην συνέχεια πήγαμε στο **Καλό Νερό**, όπου χωριστήκαμε σε δύο ταβέρνες για να ξεκουραστούμε και να αναλάβουμε δυνάμεις τρώγοντας εξαιρετικά εδέσματα.

Το τελευταίο μέρος του προγράμματος είχε την επίσκεψη στον λιγότερο φημισμένο αλλά πολύ μεγάλης σημασίας αρχαιολογικό χώρο της **Περιστεριάς**, γνωστό και ως «**οι Μυκήνες της Δυτικής Πελοποννήσου**». Ο

Στον θολωτό τάφο της Περιστεριάς

χώρος αυτός βρίσκεται ΒΑ της Κυπαρισσίας, πάνω από το πέρασμα του ποταμού Κυπαρισσήεντα, κοντά στο χωριό Μύρο. Στον λόφο της Περιστεριάς έχουν ανασκαφεί τρεις θολωτοί Μυκηναϊκοί τάφοι, ενώ ένας τέταρτος υπάρχει έξω από τον αρχαιολογικό χώρο. Επίσης υπάρχουν οικίες και ένα απροσδιόριστου χρήσης οικοδόμημα γνωστό και ως «Κύκλος». Στην περιοχή αυτή, όπου και τώρα διευθύνει τις ανασκαφές, έχει κάνει ανασκαφικό έργο ο διάσημος καθηγητής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. **Γιώργος Κορρές**, φίλος του Συλλόγου Μακισταίων και της «ΜΑΚΙΣΤΙΑΣ». Είχαμε την τύχη και την τιμή να μας ξενάγησει στον χώρο ο κ. **Στάθης Παρασκευόπουλος**, δάσκαλος, πρόεδρος του Συνδέσμου Ιστορικών Συγγραφέων, ο οποίος κατάγεται και από την περιοχή και μάλιστα είχε λάβει παλαιότερα μέρος στις ανασκαφές με τον καθηγητή, κ. **Μαρινάτο**. Μοιράστηκε μαζί μας με συγκίνηση την εμπειρία να φυλάει τα ευρήματα με το όπλο στο χέρι ολονυκτίς με τον αδερφό του και διάφορα άλλα περιστατικά. Στη συνέχεια της εκδρομής μας κέρασε καφέ και αναψυκτικά στο διπλανό χωριό, Ράχες, ο κ. **Αλέξανδρος Κάππος**, ιατρός, που είχε κάνει το αγροτικό του στα χωριά μας.

Τέλος πήραμε τον δρόμο της επιστροφής, γεμάτοι από εκπληκτικές εμπειρίες. Μία εκδρομή που θα μείνει στην μνήμη μας με πολύ έντονο και θετικό τρόπο.

Η Νικολοπούλειος Βιβλιοθήκη

Στην Ανδρίτσεινα βρίσκεται η περίφημη «**Νικολοπούλειος Βιβλιοθήκη**», που ιδρύθηκε το 1840 κατόπιν δωρεάς του εξ Ανδριτσαίνης ουμανιστή **Αγαθόφρωνος Νικολοπούλου**, που ζούσε στο Παρίσι. Η συλλογή της περιλαμβάνει σπάνια χειρόγραφα του 16ου και 17ου αιώνα, σπάνια βιβλία είτε

της, μανιώδης συλλέκτης του βιβλίου, γνώστης της ελληνικής γλώσσας και φιλολογίας, μιλούσε και έγραφε άριστα την Γαλλική, Γερμανική και Ιταλική γλώσσα. Έγινε μέλος της Ιονίου Ακαδημίας και Φιλοτεχνικής Εταιρείας του Παρισιού, και διορίστηκε σε αξιόλογη θέση της Βιβλιοθήκης του Ινστιτούτου της Γαλλίας.

Η βιβλιοθήκη

ελληνόγλωσσα είτε ξενόγλωσσα, σημαντικά έγγραφα από την περίοδο της επανάστασης και πλούσιο λαογραφικό υλικό. Σήμερα, η συλλογή της βιβλιοθήκης αριθμεί πάνω από 40.000 τόμους βιβλίων.

Δωρητής της «Νικολοπουλείου Βιβλιοθήκης» είναι ο **Κωνσταντίνος Νικολόπουλος**. Ο πατέρας του **Γεωργάκης Νικολόπουλος** καταγόταν από την Ανδρίτσεινα και μετά από την αποτυχημένη επανάσταση του Ορλώφ έφυγε στη Σμύρνη φοβούμενος τα αντίποινα. Η μητέρα του **Παναγιώτα Ματζουράνη** καταγόταν από την Ανδρίτσεινα και ήταν μαία.

Εκεί γεννήθηκε ο **Κων/νος** στα 1786. Αφού τελείωσε την Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης, σε ηλικία 18 ετών βρέθηκε στο Βουκουρέστι όπου ζούσε ο ετεροθαλής αδελφός του και εκεί σπούδασε δάσκαλος. Σε ηλικία 20 ετών βρέθηκε στο Παρίσι και ζούσε για 4 χρόνια από τις παραδόσεις ιδιαίτερων μαθημάτων. Ιδιαίτερα μαθήματα όχι σπίτι του, για να κάνει οικονομία στη θέρμανση, η οποία τότε στο Παρίσι ήταν ιδιαίτερα ακριβή, ενώ αργότερα διδασκε Φιλολογία και Λογοτεχνία. Ταυτόχρονα, ασχολήθηκε με την ποίηση και τη μουσική και, ενώ ακόμα ζούσε, το όνομά του συμπεριλήφθηκε στην «Παγκόσμια Βιογραφία Μουσικών». Ο **Νικολόπουλος** ιδιοφυής και εξαιρετικά φιλομαθής, θερμός πατριώ-

Στο Παρίσι απέκτησε σπουδαία Βιβλιοθήκη, φημισμένη τότε μεταξύ των καλύτερων ιδιωτικών Βιβλιοθηκών. Τη Βιβλιοθήκη του αυτή, με πόθο να δει την Ελλάδα ελευθερωμένη και με πίστη ότι με τη μελέτη και τη γνώση της Ιστορίας της θα αναγεννηθεί, δώρισε στη γενέτειρα του πατέρα του Ανδρίτσεινα. Την απόφασή του αυτή γνώρισε στο Δήμο Ανδρίτσεινας με Επιστολή του το 1838.

Ο Δήμος Ανδρίτσεινας δέχθηκε την πολύτιμη δωρεά του και έστειλε στο Παρίσι να παραλάβουν τα βιβλία το **Χαράλαμπος Χριστόπουλος**, Γραμματέα του Υπ. Εσωτερικών και το Δημοτικό Σύμβουλο **Κων/νο Φαρμάκη Ζαφειρόπουλο**. Τα βιβλία το 1840 μεταφέρθηκαν (μέσα σε 47 κιβώτια) με πλοίο από το Παρίσι στο Ναύπλιο και από εκεί με ζώα στην Ανδρίτσεινα και τοποθετήθηκαν προσωρινά σε μία εκκλησία, Αγία Βαρβάρα, κοντά στο Σχολείο.

Τα βιβλία είναι πολύτιμα και δυσεύρετα, από τις πρώτες εκδόσεις της τυπογραφίας, το 1500 και μετά. Σε πολλά βιβλία υπάρχουν σημειώσεις, υπογραφές, αφιερώσεις διάσημων ανδρών (βιβλιόσημα, οικόσημα Δουκών, Βαρώνων κ.λ.π). Επίσης η Βιβλιοθήκη του **Νικολόπουλου** είναι ενημερωμένη σε όλους τους κλάδους Ιστορία, Γεωγραφία, Νομική, Ιατρική κ.λ.π. Και έχει όλους τους Έλληνες κλασικούς συγγραφείς σε όλες τις εκδόσεις.

Αρχαία Τριφυλία

Η Τριφυλία, μια περιοχή με μεγάλη ιστορία, έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον πολλών ιστορικών αρχαιολόγων και γενικότερα ιστοριοδιφών, όπως για παράδειγμα του διεθνώς αναγνωρισμένου αρχαιολόγου κ. Γιώργου Κορρέ. Την Μακιστία την ενδιαφέρει πολύ αυτή η περιοχή και σκοπεύουμε να δημοσιεύσουμε μια σειρά σχετικών άρθρων. Παρακάτω μπορείτε να διαβάσετε το άρθρο που μας απέστειλε ο κ. Νίκος Πατριάρχας, φίλος της εφημερίδας μας.

Η Τριφυλία, τόπος καταγωγής των αρχαίων Πυλίων ή Νηλεΐδων και οι ένδοξοι απόγονοί τους

Από την Τριφυλία κατάγονται όλοι οι Νηλεΐδα Αθηνών που εδόξασαν την Αθήνα και την Ελλάδα όλην. Όπως είναι γνωστόν στον Τρωϊκό πόλεμο έλαβαν μέρος και Τριφύλιοι, λεγόμενοι τότε Πύλιοι, με τον Νέστορα.

Το παλάτι του Νέστορος, το Διοικητικό κέντρο της αρχαίας Τριφυλίας (Πυλίας) στην λεγόμενη Μυκηναϊκή περίοδο: -2200 έως -1100

Ο Νέστωρ ανήκε εις την γενιά των Νηλεΐδων. Επέστρεψε σώος απ' τον Τρωϊκό πόλεμο και έζησε πολλά χρόνια ακόμα εδώ.

Κατά το -1100 έγινε η Κάθοδος των Δωριέων στην Πελοπόννησον και εις την Τριφυλία. Κατέστρεψαν πολλές πόλεις του Νέστορος και έφεραν μεγάλην αναστάτωση.

Πολλοί Τριφύλιοι κατόπιν της εισβολής αυτής έφυγαν από την Τριφυλία και επήγαν εις διάφορα μέρη της Ελλάδος: Εις την Αθήνα, εις την Ιονίαν της Μικράς Ασίας.

Οι απόγονοι του Νέστορος που επήγαν εις την Αθήνα, λόγω της πνευματικής των αξίας και ικανότητας ανεγνωρίστησαν ως πρώτοι Άρχοντες των Αθηνών. Ο ηγέτης των Μέλανθος ανεκηρύχθη Βασιλεύς των Αθηνών καθώς κι ο υιός του Κόδρος, ο τελευταίος Βασιλεύς των Αθηνών, ως βεβαιώνει ο ιστορικός Στράβων.

Σχετικώς ο Περικλής Στυλιανόπουλος αναγράφει:

“Ο Μέλανθος υποστηριζόμενος υπό πολλών προσφύγων... κατέλαβε την Βασιλεία των Αθηνών...”

Ο Στράβων προσθέτει ότι ο Μέλανθος έγινε Βασιλεύς εκόντων των Αθηναίων.

“Υιός δε του Μελάνθου ήτο ο θρυλικός βασιλεύς των Αθηναίων Κόδρος...” (Ιστορία Μεσσηνίας σελ. 100).

Εκ της γενιάς αυτής των Νηλεΐδων είναι ο Πεισίστρατος Ιπποκράτους Νηλεΐδης, ο Θρασύβουλος Νεστορίδης, ο Αλκμαίων, ο Μεγακλής, ο Κλεισθένης, ο Αλκιβιάδης, ο Συλλάδας, ο Πεισίστρατος Β΄ Ιπποκρατίδας, ο Αντίλοχος, ο Μέλανθος, ο Κόδρος Α΄, ο Μέδων Α΄ και άλλοι αργότερον Μεσσηνιακής και ειδικώς Τριφυλιακής καταγωγής είναι οι μεγάλοι άνδρες των Αθηνών Περικλής, Θουκυδίδης, Φορμίων κ.λ.π.

Χρυσή Γλαύκα από τις ανασκαφές της Περιστεριάς

Όλοι λοιπόν οι ηγέται των Αθηνών Αλκαιοί, Κοδριδαί, Μεδοντίδα, Παιονίδα και Πεισιστρατίδα ήσαν απόγονοι των Νηλεΐδων της Τριφυλίας!... Αυτοί δε μετέφεραν και το όνομα του όρους Αιγάλεω (Ψυχρού) της Τριφυλίας εις Αθήνας και αυτοί μετέφεραν το σήμα των γραμμάτων και του πολιτισμού, την γλαύκα (κουκουβάγια) εις Αθήνας από την Τριφυλία, όπως αποκαλύπτουν αι ανασκαφαί εις Περιστεριά Κυπαρισσίας κατά τα τελευταία χρόνια και βεβαιώνει ο αρχαιολόγος καθηγητής Σπ. Μαρινάτος.

Νίκος Πατριάρχας

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ (ΓΙΑΤΡΟΣΟΦΙΑ)

Ο φίλος της «ΜΑΚΙΣΤΙΑΣ» Γιάννης Μανάφης μας απέστειλε το παρακάτω κείμενο.

Οι γιαγιάδες γνώριζαν πολλές πρακτικές εφαρμογές για να απαλύνουν τον πόνο, χρησιμοποιώντας συνήθως υλικά που είχαν μέσα στα ντουλάπια τους ή στον κήπο τους! Τα γνωστά σε όλους μας «γιατροσόφια» μεταφέρθηκαν από γενιά σε γενιά με σκοπό να μας βοηθήσουν να ξεπεράσουμε έναν πόνο, πριν πάμε στο γιατρό. Έτσι μια λίστα από πολλά «θεραπευτικά» tips δημιουργήθηκε ανά τους αιώνες από τόπο σε τόπο και έφτασε από στόμα σε στόμα μέχρι τις μέρες μας. Γιατί πώς αλλιώς θα γνωρίζαμε ότι το κρεμμύδι σταματά τον πόνο του αυτιού ή ότι η ζάχαρη δεν είναι μόνο για τα γλυκά και το πιπέρι για το φαγητό; Διαβάστε προσεκτικά την ακόλουθη λίστα και θα με θυμηθείτε (τουλάχιστον τις δύσκολες ώρες!).

1. Πονάει το **αυτί**; Στάξε μερικές σταγόνες λιωμένο κρεμμύδι!
2. Η **διάρροια** δίνει και παίρνει; Ανακάτεψε ένα κουταλάκι ωμό καφέ με το χυμό μισού λεμονιού και τέλος στις συχνές επισκέψεις στην τουαλέτα!
3. Για να λάμψει ο **καθρέφτης** σας; χρησιμοποιείτε λευκό οινόπνευμα.
4. Μυρίζουν τα **πόδια** σου; Κάνε ένα ποδόλουτρο με αφέψημα φασκόμηλου!
5. Έχεις **λόξυγγο**; Φάε λίγο ζάχαρη!
6. Τα **μαλλιά** σου είναι θαμπά και άτονα; Ξέπλυνέ τα με λίγο ξύδι!
7. Τα **χέρια** σου είναι σκασμένα και πονάνε; Κάνε συχνά επάλειψη με μέλι!
8. **Έκοψες το δάχτυλό** σου και αιμορραγεί; Ρίξε λίγο μαύρο πιπέρι.
9. Έχεις **ταχυπαλμία** και **άγχος**; Ανασήκωσε τους αντίχειρες!
10. Το **κεφάλι** σου πάει να σπάσει από τον πονοκέφαλο; Κάνε κομπρέσες εμποτισμένες με αφέψημα δυόσμου!
11. Υποφέρεις από **αϋπνίες**; Φόρεσε κάλτσες λίγο πριν κοιμηθείς για να είναι τα άκρα σου ζεστά!
12. Πονάει η **κοιλιά** σου; Κάνε επάλειψη με ελαιόλαδο!
13. **Έκαψες το δαχτυλάκι** σου στο σίδερο; Ρίξε επάνω στο έγκαιμα λίγο καφέ!
14. Πονάει το **δοντάκι** σου! Πριν πας στον οδοντίατρο, βάλε λίγο πάγο για να ανακουφιστείς!
15. Έχεις **πρησμένα μάτια** από το ξενύχτι; Βάλε μια φέτα ωμής πατάτας κάτω από τα μάτια!
16. Έχεις **πιτυρίδα**; Ξέπλυνε τα μαλλιά σου με αφέψημα δεντρολίβανου!
17. Εβγαλες μια **άφθα στο στόμα** ή **πρήστηκαν οι αμυγδαλές σου**; Κάνε γαργάρες με φασκόμηλο.
18. **Χτύπησες το χεράκι σου**; Βάλε στην πληγή κατάπλασμα από ρίγανη!
19. **Ζαλίζεσαι** και όλα γύρω σου γυρίζουν; Πιες λίγο χυμό λεμονιού στον οποίο θα προσθέσεις λίγο σόδα.
20. Έπαθες **ψύξη** και έχεις «στραβολαιμιάσει»; Κοπάνησε φρέσκα φύλλα ρίγανης, ζέστανέ τα λίγο και κάνε επάλειψη στο σημείο που πονάς!
21. Τα **κουνούπια** έχουν ένα πρόβλημα: σιχαινόνται τα αγγούρια. Αφήστε τη φλούδα τους κοντά στα μέρη που συχνάζουν! Εγγυημένη επιτυχία!!!! Το Detthol είναι εξίσου αποτελεσματικό!!!
22. Το κατακάθι του καφέ κάνει καλό **peeling στο πρόσωπο** και διώχνει την **κυτταρίτιδα** από το σώμα.
23. Για να έχετε **καθαρό και αγνό πάγο**; βράστε το νερό πριν το καταψύξετε...
24. Για να βγάλετε την **τσιχλα** από ένα ρούχο; βάλτε το στην κατάψυξη για μία ώρα.
25. Για να διατηρείτε τα **λευκά** σας όσο πιο λευκά γίνεται; βάλτε τα να μουλιάσουν σε ζεστό νερό με μια φέτα λεμόνι για 10 λεπτά.
26. Για να λάμψουν τα **μαλλιά σας**; βάλτε μια κουταλιά του γλυκού ξύδι στα μαλλιά σας και μετά λούστε τα!
27. Για να έχετε τη μεγαλύτερη ποσότητα **χυμού από ένα λεμόνι**; βάλτε το να μουλιάσει σε ζεστό νερό για μια ώρα και μετά αρχίστε να το στύβετε.
28. Για να αποφύγετε τη **μυρωδιά του κουνουπιδιού** όταν το μαγειρεύετε; βάλτε μια φέτα ψωμί μέσα στο κουνουπίδι όσο το βράζετε.

29. Για να αποφύγετε τα **δάκρυα όταν κόβετε κρεμμύδια**; μασήστε μια τσίχλα.

30. Για να **μαγειρέψετε γρήγορα τις πατάτες**; καθαρίστε τις από τη μία πλευρά μόνο.

31. Για να βγάλετε τους **λεκέδες από μελάνι** από ένα ρούχο; βάλτε μια γενναία ποσότητα οδοντόκρεμας στους λεκέδες, αφήστε τη να στεγνώσει και μετά πλύντε το.

32. Για να ξεφορτωθείτε τα **ποντίκια και τους αρουραίους**; βάλτε μαύρο πιπέρι στα μέρη που πηγαίνουν και θα εξαφανιστούν!

33. Για **χτύπημα στο κεφάλι** βάζουμε βούτυρο όχι πάγο.

34. Για τον **πονόδοντο** βρεγμένη μπατονέτα με πιπέρι στο αυτί.

35. Για **αποτοξίνωση**, σε ένα λίτρο βραστό νερό βάζουμε 10 φακελάκια τσάι μέντα, το αφήνουμε στο ψυγείο και πίνουμε ένα σφηνάκι κάθε βράδυ πριν τον ύπνο για 1 εβδομάδα. (SOS: μαύρα ούρα το πρωί).

36. Για να **αφομοιώνεται ο σίδηρος**, όταν μαγειρεύουμε φακές ή σπανάκι ρίχνουμε σταγόνες πορτοκάλι (όχι τυρί φέτα, όχι ξύδι).

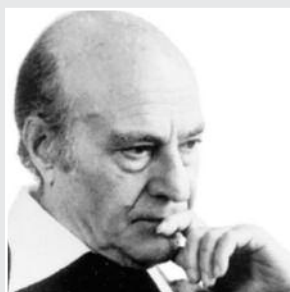
37. Για τον **πυρετό** βράζουμε ρίγανη και κανέλα.

38. Για **δυσπεψία και για να πέσει η πίεση** (130 ασθένειες), δύο τρία κρυσταλλάκια μαστίχα στο νερό.

39. Για τους **πόνους της περιόδου**, γλυκάνισο βρασμένο σαν τσάι.

40. Στο **κρύωμα** βάζουμε δίπλα στο κρεβάτι μια φέτα κρεμμύδι με κανέλα για να τραβάει τα μικρόβια (ιονιστής).

41. Για να **ξεβουλώσει η μύτη**, σε μια λεκάνη με βραστό νερό ρίχνουμε μισό κρεμμύδι και κάνουμε εισπνοές.

Οδυσσέας Ελύτης

Αναρωτιέμαι μερικές φορές: είμαι εγώ που σκέφτομαι καθημερινά πως η ζωή μου είναι μία; Όλοι οι υπόλοιποι το ξεχνούν; Ή πιστεύουν πως θα έχουν κι άλλες, πολλές ζωές, για να κερδίσουν τον χρόνο που σπαταλούν;

Μούτρα. Ν' αντικρίζεις τη ζωή με μούτρα. Τη μέρα, την κάθε σου μέρα. Να περιμένεις την Παρασκευή που θα φέρει το Σάββατο και την Κυριακή για να ζήσεις. Κι ύστερα να μη φτάνει ούτε κι αυτό, να χρειάζεται να περιμένεις τις διακοπές. Και μετά ούτε κι αυτές να είναι αρκετές. Να περιμένεις μεγάλες στιγμές. Να μην τις επιδιώκεις, να τις περιμένεις.

Κι ύστερα να λες πως είσαι άτυχος και πως η ζωή ήταν άδικη μαζί σου.

Και να μη βλέπεις πως ακριβώς δίπλα σου συμβαίνουν αληθινές δυστυχίες που η ζωή κλήρωσε σε άλλους ανθρώπους. Σ' εκείνους που δεν το βάζουν κάτω και αγωνίζονται. Και να μην μαθαίνεις από το μάθημά τους. Και να μη νιώθεις καμία φορά ευλογημένος που μπορείς να χαιρέσαι τρία πράγματα στη ζωή σου, την καλή υγεία, δυο φίλους, μια αγάπη, μια δουλειά, μια δραστηριότητα που σε κάνει να αισθάνεσαι ότι δημιουργείς, ότι έχει λόγο η ύπαρξή σου.

Να κλαίγεις που δεν έχεις πολλά. Που κι αν τα είχες, θα ήθελες περισσότερα. Να πιστεύεις ότι τα ξέρεις όλα και να μην ακούς. Να μαζεύεις λύπες και απελπίσεις, να ξυπνάς κάθε μέρα ακόμη πιο βαρύν. Λες και ο χρόνος σου είναι απεριόριστος.

Κάθε μέρα προσπαθώ να μπω στη θέση σου. Κάθε μέρα αποτυγχάνω. Γιατί αγαπάω εκείνους που αγαπούν τη ζωή. Και που η λύπη τους είναι η δύναμή τους. Που κοιτάζουν με μάτια άδοξα και αθώα, ακόμα κι αν πέρασε ο χρόνος αδυσώπητος από πάνω τους. Που γνωρίζουν ότι δεν τα ξέρουν όλα, γιατί δεν μαθαίνονται όλα.

Που στύβουν το λίγο και βγάζουν το πολύ. Για τους εαυτούς τους και για όσους αγαπούν. Και δεν κουράζονται να αναζητούν την ομορφιά στην κάθε μέρα, στα χαμόγελα των ανθρώπων, στα χάρδια των ζώων, σε μια ασπρόμαυρη φωτογραφία, σε μια πολύχρωμη μπουγάδα.

Όσο κι αν κανείς προσέχει

όσο κι αν το κυνηγά

πάντα, πάντα θα 'ναι αργά

δεύτερη ζωή δεν έχει.

(από Το Παράπονο, του Οδ. Ελύτη)

Μικρά αλλά σημαντικά

Δρόμος Μάκιστος – Παλαιοχώρι – Χρυσόχωρι και Μάκιστος – Μηλέα

Σε επικοινωνία που είχαμε με τον αρμόδιο Αντιδήμαρχο κ. **Γεώργιο Μπάμη**, μας ενημέρωσε ότι ο Δήμος Ζαχάρως κάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να ενταχθεί άμεσα και **έγκαιρα** η επισκευή των τμημάτων αυτών (προϋπολογισμού 400.000€) στο Τ. Μολυβιάτη.

Καμένα κτίσματα

Όπως σας ενημερώσαμε και στο προηγούμενο φύλλο της «Μακιστίας», έγιναν έγκαιρα αρκετές αιτήσεις για την αποκατάσταση των καμένων κτισμάτων στη Μάκιστο μέχρι και τις 23-06-2014 που έληξε η προθεσμία. Το ΤΑΠ απέστειλε ειδοποιήσεις για τις εκκρεμότητες που είχαν οι φάκελοι του κάθε ενδιαφερομένου και σιγά σιγά τακτοποιούνται.

Έτσι, στην πρώτη ομάδα με πλήρη τα στοιχεία του φακέλου τους, που απεστάλησαν στην ΥΑΣ (Αθήνα), είναι εννέα συμπατριώτες μας για οκτώ κτίσματα και η ΥΑΣ σε συνεργασία με το ΤΑΠ προγραμμάτισε αυτοψία των κτισμάτων αυτών στις 29-10-2014.

Καλούμε τους συμπατριώτες μας που έχουν εκκρεμότητα με το φάκελό τους να τακτοποιήσουν το συντομότερο, ώστε η επόμενη αυτοψία να καλύψει, αν όχι όλες, τις περισσότερες περιπτώσεις.

Ατζέντα 2015

Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας, στα πλαίσια της επικοινωνίας μαζί σας, αποφόρτισε την έκδοση ατζέντας για το 2015. Σε λίγες μέρες θα είναι έτοιμη και θα μπορείτε να την προμηθευτείτε από τα μέλη του Δ.Σ.

Internet

Επιτέλους δόθηκε οριστική λύση

Την 1 Ιουλίου 2014 κατακυρώθηκε το έργο «RURAL» για τις «**Λευκές Περιοχές**», που θα εξασφαλίζει γρήγορη ταχύτητα λόγω της **ADSL** σύνδεσης. Το έργο θα ολοκληρωθεί εντός διετίας μετά την έγκριση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπου βρίσκεται αυτή τη στιγμή. Το συνολικό κόστος του για όλη την Ελλάδα ανέρχεται στα **161.077.032€** και θα χρηματοδοτηθεί από ευρωπαϊκούς πόρους.

Στις «Λευκές Περιοχές» εντάσσονται η **Μάκιστος** αλλά και τα γύρω ορεινά Δ.Δ. (Σμέρνα, Αρτέμιδα, Μηλέα, Χρυσόχωρι, Μίνθη, Καλίδονα, κ.τ.λ.). Ανάδοχος για όλη την Πελοπόννησο ανεδείχθη ο ΟΤΕ.

Σύμφωνα με τον Γενικό Γραμματέα Επικοινωνιών κ. **Μενέλαο Δασκαλάκη** «*πρόκειται για ένα ζωτικής σημασίας εθνικό έργο υποδομής, το οποίο «ζωντάνεψε» με παρέμβαση της Γενικής Γραμματείας Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων πριν ενάμιση χρόνο ακριβώς. Έργο προϋπολογισμού 160 εκατ. ευρώ, με το οποίο θα φτάσει το ίντερνετ σχεδόν σε κάθε γωνιά, σε κάθε απομακρυσμένο χωριό, σε κάθε πολίτη αυτής της χώρας.*»

Τάφος παπα – Δημοσθένη

Στις 18-08-2014 έγινε η μεταφορά των λειψάνων του **παπα – Δημοσθένη Πόθου** στο νεκροταφείο της Κοινότητάς μας προκειμένου να ολοκληρωθούν οι εργασίες ανάπλασης της πλατείας Αγ. Ιωάννη.

Αποκαλυπτήρια προτομής του οπλαρχηγού Φώτη Μισιχρόνη

Στις 20 Αυγούστου 2014 το απόγευμα έγιναν τα αποκαλυπτήρια της προτομής του **Φώτη Μισιχρόνη** στην Αρήνη. Ο **Φώτης Μισιχρόνης** ήταν Οπλαρχηγός στην Επανάσταση του 1821 κοντά στους **Θεόδωρο Κολοκοτρώνη** και **Δημήτριο Πλαπούτα** και αργότερα διετέλεσε δήμαρχος στον τότε δήμο Αρήνης.

Μνημόσυνο για τις φωτιές

Το Μνημόσυνο πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 24-08-2014 παρουσία πλήθους κόσμου και χοροστατούντος του Σεβασμιότατου Μητροπολίτη Τριφυλίας – Ολυμπίας κ.κ. **Χρυσοστόμου**.

Δίκη για τις φωτιές

Η δίκη για τις φωτιές του Αυγούστου του 2007 συνεχίζεται στο τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων της Πάτρας. Ο Εισαγγελέας κ. **Ευριπίδης Νικολάου** ζήτησε να κριθούν ένοχοι για ανθρωποκτονία από αμέλεια κατά συρροή οι: **Χαράλαμπος Καφύρας**, τότε νομάρχης Ηλείας, **Παναγιώτης Χρονόπουλος**, τότε δήμαρχος Ζαχάρως, και ο πυροφύλακας της Μίνθης, **Παναγιώτης Τσούρας** και ένοχη για εμπρησμό η ηλικιωμένη **Σοφία Νικολοπούλου** από το Παλαιοχώρι, από το σπίτι της οποίας ξεκίνησε η φωτιά. Επίσης, ζήτησε να απαλλαγεί από όλες τις κατηγορίες ο τότε διοικητής του Πυροσβεστικού Κλιμακίου Κρεστένων, **Νίκος Μιχαλόπουλος**.

Αγροτικοί δρόμοι

Οι αγροτικοί δρόμοι της Μακίστου είναι σε κάκιστη κατάσταση. Σε μερικά σημεία μετά δυσκολίας περνά ακόμα και το τρακτέρ!!! Τα γεφύρια είναι βουλωμένα, τα γρανιά δεν έχουν ανοιχθεί με αποτέλεσμα οι δρόμοι να είναι κατεστραμμένοι και να μην είναι δυνατή η προσέγγιση πολλών ελαιοκτημάτων με μηχανικά μέσα για την καλλιέργεια του μοναδικού προϊόντος του χωριού μας, την ελιά. Ο νέος αρμόδιος Αντιδήμαρχος κ. **Γεώργιος Τριγιάζης** ενημερώθηκε από τον Πρόεδρο του Δ.Δ. Μακίστου, κ. **Επαμεινώνδα Πόθο**, και του υποσχέθηκε ότι άμεσα θα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες.

Νερό

Αμείωτο παραμένει το ενδιαφέρον της κ. **Μαριάννας Β. Βαρδινογιάννη** για το ταλαιπωρημένο δίκτυο ύδρευσης της Μακίστου. Σε πρόσφατη επικοινωνία που είχαμε με συνεργάτες της, αναμένουν επιπλέον στοιχεία από το Δήμο Ζαχάρως προκειμένου να ξεκινήσουν το έργο.

Internet – WiFi του Δήμου Ζαχάρως

Είναι γεγονός ότι ο Δήμος Ζαχάρως, προκειμένου να καλύψει εν πρώτοις τις ανάγκες συνταγογράφησης από τους γιατρούς στα χωριά μας, εγκατέστησε Internet WiFi. Έτσι δίνεται η δυνατότητα και στους κατοίκους των Δ.Δ. να σερφάρουν δωρεάν στο διαδίκτυο καταναλώνοντας βέβαια μικρό όγκο δεδομένων.

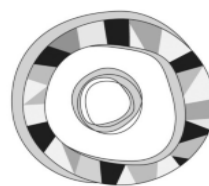
Πολλά Δ.Δ. έχουν ήδη ελεύθερη πρόσβαση και ελπίζουμε το συντομότερο να την έχει και η Μάκιστος, μέχρις ότου βέβαια δοθεί η οριστική λύση μέσω του σχεδίου «RURAL», όπως αναφέραμε παραπάνω.

Επισκεφτείτε και το site μας www.makistia.gr

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ «Η ΜΑΚΙΣΤΟΣ»

Ερυμάνθου 10 Ηλιούπολη Τ.Κ. 16344 Αθήνα
Τηλ: 210-9704394, κιν.: 6972719139
email: makistia@gmail.com

Με την υποστήριξη

Δήμος Αθηνών
Οργανισμός Πολιτισμού
Αθλητισμού και Νεολαίας

Πρόσκληση

Αγαπητοί Συμπatriώτες και Συμπatriώτισσες,

Το Δ.Σ. του Συλλόγου Μακιστᾶιων Ολυμπίας « Η Μάκιστος » σας προσκαλεί στην Τακτική Γενική Συνέλευση των Μελών, την **Κυριακή 11 Ιανουαρίου 2015** και ώρα **10.00 π.μ.** που θα πραγματοποιηθεί στο **αμφιθέατρο "Αντώνης Τρίτσης" του ΟΠΑΝΔΑ (Ακαδημίας 50 – Στάση Μετρό «Πανεπιστήμιο» - Έναντι στάσης λεωφορείων «Ακαδημία»)**. Τα θέματα που θα συζητηθούν βάσει του καταστατικού είναι:

1. Οικονομικός απολογισμός για την περίοδο **2013-2014**.
2. Έκθεση των πεπραγμένων του Δ.Σ. κατά την περίοδο **2013 - 2014**.
3. **Αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. του Συλλόγου.**
4. Οποιαδήποτε άλλα θέματα που θα τεθούν από τα Μέλη του Συλλόγου.

Όποιο μέλος επιθυμεί να θέσει **υποψηφιότητα για το νέο Δ.Σ.**, παρακαλούμε να το δηλώσει εγγράφως ή με fax ή με email στο Γεν. Γραμματέα του Συλλόγου 5 μέρες πριν (Άρθρο 17 του Καταστατικού), δηλαδή μέχρι και τις **06-01-2015**.

Η παρουσία σας κρίνεται απαραίτητη για την επίλυση των σοβαρών ζητημάτων που μας απασχολούν. Για το λόγο αυτό, το Δ.Σ. καλεί όλα τα Μέλη του Συλλόγου να είναι παρόντα.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου